

جمهوری اسلامی ایران
وزارت علوم، تحقیقات و فناوری
شورای عالی برنامه‌ریزی

مشخصات کلی برنامه و سرفصل دروس
دوره کارشناسی ارشد علوم تربیتی

با ۳ گرایش:

۱- آموزش و پرورش تطبیقی

۲- آموزش و پرورش ابتدایی

۳- آموزش و پرورش پیش دبستانی

گروه علوم انسانی

کمیته علوم تربیتی

در جلسه ۳۳۵ (فوق العاده) شورای سرپرستان مورخ ۱۳۸۰/۷/۱ که در ادامه
جلسه ۴۱۴ شورای عالی برنامه‌ریزی تشکیل شد به تصویب رسید.

بسم الله الرحمن الرحيم

برنامه آموزشی دوره کارشناسی ارشد علوم تربیتی

گروه: علوم انسانی
رشته: علوم تربیتی
کمیته تخصصی: علوم تربیتی
گرایش: ۱- آموزش و پرورش تطبیقی، ۲- آموزش و پرورش ابتدایی، ۳- آموزش و پرورش پیش دبستانی
دوره: کارشناسی ارشد
کد رشته:

شورای عالی برنامه ریزی در جلسه ۳۳۵ (فوق العاده) شورای سرپرستان مورخ ۱۳۸۰/۷/۱ که در ادامه جلسه ۴۱۴ شورای عالی برنامه ریزی تشکیل شد براساس طرح پیشنهادی گروه علوم انسانی برنامه آموزشی دوره کارشناسی ارشد علوم تربیتی را در سه فصل (مشخصات کلی، برنامه و سرفصل دروس) به شرح پیوست تصویب کرد و مقرر می دارد:

ماده ۱) برنامه آموزشی دوره کارشناسی ارشد علوم تربیتی از تاریخ تصویب برای کلیه دانشگاهها و مؤسسات آموزش عالی کشور که مشخصات زیر را دارند لازم الاجرا است.
الف: دانشگاهها و مؤسسات آموزش عالی که زیر نظر وزارت علوم، تحقیقات و فناوری اداره می شوند.

ب: مؤسساتی که با اجازه رسمی وزارت علوم، تحقیقات و فناوری و براساس قوانین، تأسیس می شوند و بنابراین تابع مصوبات شورای عالی برنامه ریزی می باشند.
ج: مؤسسات آموزش عالی دیگر که مطابق قوانین خاص تشکیل می شوند و باید تابع ضوابط دانشگاهی جمهوری اسلامی ایران باشند.

ماده ۲) این برنامه از تاریخ ۱۳۸۰/۷/۱ برای دانشجویانی که از این تاریخ به بعد وارد دانشگاه می شوند لازم الاجرا است.

ماده ۳) مشخصات کلی، برنامه درسی و سرفصل دروس دوره کارشناسی ارشد علوم تربیتی با سه فصل مشخصات کلی، برنامه و سرفصل دروس برای اجرا به معاونت آموزشی وزارت علوم، تحقیقات و فناوری ابلاغ می شود.

رای صادره جلسه ۳۳۵ (فوق العاده) شورای سرپرستان مورخ ۱۳۸۰/۷/۱،
(ادامه جلسه ۴۱۴ شورای عالی برنامه ریزی)
در خصوص برنامه آموزشی دوره کارشناسی ارشد علوم تربیتی

۱) برنامه آموزشی دوره کارشناسی ارشد علوم تربیتی با ۳ گرایش: ۱- آموزش و پرورش تطبیقی، ۲- آموزش و پرورش ابتدایی، ۳- آموزش و پرورش پیش دبستانی که از طرف گروه علوم انسانی پیشنهاد شده بود، با اکثریت آراء به تصویب رسید.
۲) این برنامه از تاریخ تصویب قابل اجرا است

رای صادره جلسه ۳۳۵ (فوق العاده) شورای سرپرستان مورخ ۱۳۸۰/۷/۱، در خصوص برنامه آموزشی دوره کارشناسی ارشد علوم تربیتی صحیح است، به مورد اجرا گذاشته شود.

دکتر مصطفی معین
وزیر علوم، تحقیقات و فناوری

دکتر علی شریعتمداری
رئیس گروه علوم انسانی

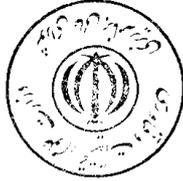
رونوشت: به معاونت محترم آموزشی وزارت علوم، تحقیقات و فناوری
خواهشمند است به واحدهای مجری ابلاغ فرمایید.

دکتر سید محمد کاظم نائینی
دبیر شورای عالی برنامه ریزی

فصل اوّل

مشخصات کلی برنامه

بسم الله الرحمن الرحيم

فصل اول

مشخصات کلی دوره کارشناسی ارشد علوم تربیتی

با سه گرایش:

آموزش و پرورش تطبیقی

آموزش و پرورش ابتدایی

آموزش و پرورش پیش دبستانی

۱- اهداف دوره:

الف- آموزش و پرورش تطبیقی: به منظور تربیت کسانی که بتوانند با شایستگی کامل تدریس دروس آموزش و پرورش تطبیقی، مسایل آموزش و پرورش ایران و جهان و سمینار بررسی مسایل آموزشی را در مراکز آموزش عالی و دانشگاهها و مراکز تربیت مدرس و تربیت دبیر عهده دار شوند و نیز به منظور تربیت کارشناسانی که در عین شناخت میانی فلسفی، روانی، اقتصادی، سیاسی، اجتماعی، فرهنگی و تاریخی نظامهای آموزش و پرورش ممالک مختلف جهان بتوانند درباره مسائل آموزش و پرورش کشورمان با روشهای علمی برنامه ریزی، تدریس، تألیف و پژوهش کنند و با بهره گیری از تجارب سایر ممالک دنیا راه حل های مناسب و هماهنگ با فرهنگ ملی و نیازهای امروز و فردای جامعه در حال توسعه ارائه دهند و بر اساس اطلاعاتی که از این راه به دست می آورند در برنامه ریزی های آموزش و پرورش اندیشه های نوینی ارائه دهند، دوره کارشناسی ارشد علوم تربیتی با گرایش آموزش و پرورش تطبیقی با توجه به اصول کلی دوره های کارشناسی ارشد دایر می شود علاوه بر کارایی فوق الذکر فارغ التحصیلان این دوره تحصیلی می توانند بعنوان کارشناسان ارشد و صاحب نظران مسایل عمده ویژه آموزش و پرورش در مشاغل مشروح ذیل انجام وظیفه نمایند.

کارشناسان و رؤسای مراکز روابط بین الملل وزارت آموزش و پرورش، وزارت علوم و تحقیقات و فناوری وزارت فرهنگ و ارشاد اسلامی و سایر سازمانها.

۱- نمایندگان و کارشناسان آموزش و پرورش در سازمانهای بین المللی از جمله یونسکو، دفتر بین المللی تعلیم و تربیت، دانشگاهها مسئولان بخش های فرهنگی سفارتخانه جمهوری اسلامی ایران.

۲- رؤسا و معاونین دبیرستان و مدارس داخل کشور

۳- رؤسا و مدیران مدارس ایرانی خارج از کشور

۴- محققان برنامه ریزان و مؤلفان کتب درسی و پژوهشهای تطبیقی در زمینه آموزش و پرورش

ب- آموزش و پرورش ابتدایی: به منظور تربیت معلمان خیره در روشهای تدریس، راهنمایان آموزشی، کارشناسان دفتر آموزش ابتدایی و مدرسان مراکز تربیت معلم و آموزش ضمن خدمت و مدیران مراکز آموزشی این گرایش در سطح کارشناسی ارشد ایجاد می‌گردد.

ج- آموزش و پرورش پیش دبستانی: به منظور تربیت مربیان، مدیران، برنامه‌ریزان و پژوهشگران بخش آموزش و پرورش پیش از دبستان وزارت آموزش و پرورش و سازمان بهزیستی کشور که بکار تربیت و اداره امور مراکز آموزشی و تدوین برنامه‌های دوره مذکور با صلاحیتهای لازم حرفه‌ای آموزش خواهند یافت این گرایش دایر می‌شود.

۲- ضرورت و اهمیت دوره:

الف- آموزش و پرورش تطبیقی: چون در نظر است کشور ما در آینده روابط خویش را با همسایگان و ممالک استقلال یافته شوروی سابق (ازبکستان، ارمنستان، آذربایجان و تاجیکستان و ...) و ممالک در حال توسعه از جمله کشورهای آسیایی، آفریقایی و امریکا لاتین گسترش دهد و این همکاری در آینده بر محور روابط فرهنگی و آموزشی و فنی و داد و ستدهای اقتصادی استوار خواهد بود. لذا به منظور تحقق این هدف وجود کارشناسان که مسایل آموزش و پرورش ممالک مورد نظر را بشناسانند و در سایه تخصصی که کسب خواهند نمود در طرحهای مشترک آموزشی، فرهنگی برنامه ریزی‌های آموزشی و پرورشی، برقراری المیادهای علوم و ریاضیات، انجام مطالعات تطبیقی و تحقیقات منطقه‌ای، انتقال تکنولوژی آموزشی، مبادله و اعزام دانشجو و استاد به کشورهای مورد نظر، برقراری گرد همایی و اجلاس منطقه‌ای در زمینه آموزش و پرورش، شرکت فعالانه داشته باشند و این خود می‌تواند یکی از مقاصد باشد که ضرورت ایجاد یک رشته تحصیلی را تبیین می‌کند.

ب- آموزش و پرورش ابتدایی: چون در نظر است سطح معلومات و دانش حرفه‌ای معلمان و برنامه‌ریزان مراکز آموزشی را ارتقاء بخشند و به لحاظ اینکه آموزش و پرورش امروز این کشور نیاز به توانمندیهای حرفه‌ای در سطح بالای کارشناسی، معلمان، آموزگاران و مدیران دارد تا بتواند از نیروها و استعدادها متنوع کودکان و نوجوانان در جهت تحقق اهداف تربیتی این کشور بهره لازم گرفته شود و موجبات بالندگی فرهنگی، اجتماعی اقتصادی، نسل آینده را فراهم سازد لذا ضرورت و اهمیت ایجاد این دوره در سطح کارشناسی ارشد بیش از گذشته احساس می‌شود.

ج- آموزش و پرورش پیش دبستانی: با توجه به جمعیت جوان جامعه ما و نیز جمعیت عظیم کودکان آماده ورود به مراکز پیش دبستانی نیاز به برنامه‌ریزیهای تخصصی برای توسعه و تکمیل دوره تکمیلی تحصیلات فارغ التحصیلان کارشناسی بیش از گذشته احساس می‌شود. مطمئناً فراهم ساختن چشم اندازهای تحصیلی در مقاطع بالاتر برای کارشناسان و دست‌اندرکاران آموزش پیش از دبستان می‌تواند جایگاه ویژه تربیت و تعلیم این دسته از کودکان را بگونه‌ای کیفی تضمین نماید. برای تحقق هدفهای مذکور در فوق، در مرحله اساس و پایه نیاز به گسترش معلومات کارشناسان، مربیان و برنامه‌ریزان مطلع احساس می‌شود و این امر موجب شده است تا تأسیس این دوره بعنوان یک ضرورت اجتناب ناپذیر اجتماعی، اقتصادی و فرهنگی رُخ بنماید. نگاه اجمالی به تعداد متقاضیان دانش‌پژوه و فارغ التحصیل این رشته در وضعیت موجود نشان دهنده تمایل آنان و ضرورت ایجاد دوره تحصیلات تکمیلی بویژه در برهه اندیشه بنیاد نهادن نظام آموزشی جدید (۶ سال

ابتدایی با دو مرحله متمایز پیش از دبستان و دبستان) بیش از گذشته آشکار ساخته است. علاوه بر آن تربیت مربیان کودک، متصدیان برنامه‌ریزی آموزشهای پیش دبستانی، تهیه کنندگان مواد آموزشی مراکز پیش دبستانی و ناشران و نویسندگان کتابهای کودکان یکی دیگر از ضرورت‌های ایجاد این گرایش محسوب می‌شود.

تعداد واحدهای درسی:

تعداد واحدهای درسی این دوره ۳۲ واحد بشرح زیر است:

۱۴ واحد	۱- دروس پایه گرایش آموزش و پرورش تطبیقی
۱۸ واحد	۲- دروس تخصصی گرایش آموزش و پرورش تطبیقی
۱۶ واحد	۳- دروس پایه گرایش آموزش و پرورش ابتدایی و پیش دبستانی
۱۶ واحد	۴- دروس تخصصی گرایش آموزش و پرورش ابتدایی
۱۶ واحد	۵- دروس تخصصی گرایش آموزش و پرورش پیش دبستانی

ضرایب و مواد امتحانی:

گرایشهای

آموزش و پرورش پیش دبستانی	آموزش و پرورش ابتدایی	آموزش و پرورش تطبیقی	
۲	۲	۳	۱- آموزش و پرورش تطبیقی
۳	۳	۳	۲- متون تخصصی علوم تربیتی (انگلیسی)
۲	۲	۲	۳- مبانی و اصول آموزش و پرورش
۳	۳	۲	۴- روشها و فنون تدریس در مقاطع ابتدایی و پیش دبستان (روش تدریس علوم تجربی، اجتماعی، ریاضی، خواندن، قصه‌گویی و نمایش اخلاقی)
۲	۲	۲	۵- آمار و روشهای تحقیق در علوم تربیتی
۲	۲	۲	۶- مقدمات برنامه‌ریزی آموزشی و درسی
۲	۲	۲	۷- روانشناسی رشد (۱) و (۲)

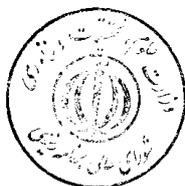
فصل دوّم

جداول دروس

جدول دروس پایه دوره کارشناسی ارشد علوم تربیتی در زمینه آموزش و پرورش تطبیقی

کد درس	نام درس	تعداد واحد	ساعات		پیشنیاز یا زمان ارائه درس
			نظری	عملی	
۱	تاریخ آموزش و پرورش ایران و جهان	۲	۳۲	۳۲	-
۲	مبانی و اصول اقتصادی، اجتماعی آموزش و پرورش	۲	۳۲	۳۲	- مبانی و اصول آموزش و پرورش
۳	مکاتب فلسفی و آراء تربیتی	۲	۳۲	۳۲	- فلسفه آموزش و پرورش
۴	کاربرد رایانه در آموزش و پرورش	۲	۱۶	۳۲	- آشنایی با رایانه‌ها
۵	روش تحقیق در آموزش و پرورش	۲	۱۶	۳۲	- ریاضیات پایه و آمار و روش تحقیق در علوم تربیتی
۶	متون تخصصی در آموزش و پرورش تطبیقی	۲	۱۶	۳۲	- زبان (۱) و (۲)، متون تخصصی علوم تربیتی
۷	سیر تحول و توسعه آموزش و پرورش تطبیقی	۲	۳۲	۳۲	- مبانی و اصول اقتصادی، اجتماعی آموزش و پرورش
جمع		۱۴			

جدول دروس تخصصی دوره کارشناسی ارشد علوم تربیتی در زمینه آموزش و پرورش تطبیقی

کد درس	نام درس	تعداد واحد	ساعات		پیشنیاز یا زمان ارائه درس
			نظری	عملی	
۹	مبانی و اصول آموزش و پرورش تطبیقی	۲	۳۲	۳۲	-
۱۰	نظریه‌های بنیادین در آموزش و پرورش تطبیقی	۲	۳۲	۳۲	-
۱۱	بررسی نظام‌های آموزش و پرورش کشورهای پیشرفته صنعتی	۲	۳۲	۳۲	-
۱۲	بررسی نظام‌های آموزش و پرورش کشورهای در حال توسعه	۲	۳۲	۳۲	-
۱۳	سمینار بررسی تطبیقی مسائل آموزش و پرورش ایران و سایر کشورهای جهان	۲	۳۲	۳۲	-
۱۴	نقد و بررسی نقش سازمان‌های جهانی در توسعه آموزش و پرورش کشورها	۲	۳۲	۳۲	-
۱۵	نقد و بررسی برنامه‌های آموزشی و درسی در ایران	۲	۳۲	۳۲	-
۱۶	پایان نامه	۴	-	-	-
جمع		۱۸			

جدول دروس پایه دوره کارشناسی ارشد علوم تربیتی در زمینه آموزش و پرورش
ابتدایی و پیش دبستانی

کد درس	نام درس	تعداد واحد	ساعات		پیشنیاز یا زمان ارائه درس
			جمع	نظری عملی	
۱۷	مبانی و اصول برنامه ریزی پیش دبستانی و دبستانی	۲	۳۲	۳۲	-
۱۸	مکاتب فلسفی و آراء تربیتی	۲	۳۲	۳۲	-
۱۹	کاربرد رایانه در آموزش و پرورش	۲	۴۸	۱۶	۳۲
۲۰	طراحی فضاهای آموزش و پرورش	۲	۳۲	۳۲	-
۲۱	روش تحقیق در آموزش و پرورش	۲	۳۲	۳۲	-
۲۲	متون تخصصی در آموزش و پرورش پیش دبستانی و دبستانی	۲	۳۲	۳۲	-
۲۳	تعلیم و تربیت اسلامی (۲)	۲	۳۲	۳۲	-
۲۴	روشهای پیش رفته تدریس	۲	۳۲	۳۲	-
جمع		۱۶			

دروس تخصصی آموزش و پرورش ابتدائی

ردیف	عناوین درسی	واحد	نظری	عملی	جمع	پیش نیازها
۲۵	اصول برنامه ریزی آموزشی و درسی ابتدائی	۲	۳۲	-	۳۲	مقدمات برنامه ریزی آموزشی و درسی
۲۶	روشها و فنون تدریس علوم تجربی دوره ابتدائی	۲	۳۲	-	۳۲	کلیات روشها و فنون تدریس
۲۷	روشها و فنون تدریس تعلیمات دینی دوره ابتدائی	۲	۳۲	-	۳۲	کلیات روشها و فنون تدریس
۲۸	روشها و فنون تدریس علوم اجتماعی دوره ابتدائی	۱	۱۶	-	۱۶	کلیات روشها و فنون تدریس
۲۹	روشها و فنون تدریس ریاضیات دوره ابتدائی	۱	۱۶	-	۱۶	کلیات روشها و فنون تدریس
۳۰	روان شناسی رشد و زبان آموزی	۲	۱۶	۳۲	۴۸	روانشناسی رشد (۱) و (۲) اصول و مبانی خواندن و نوشتن
۳۱	تربیت بدنی و بازی های دبستانی	۱	-	۳۲	۳۲	تربیت بدنی (۱) و (۲)
۳۲	فعالیت های هنری و کار دستی کودکان دبستان	۱	-	۳۲	۳۲	هنر و آموزش و پرورش
۳۳	پایان نامه	۴	-	-	-	روشهای تحقیق در علوم تربیتی
	جمع	۱۶				

دروس تخصصی گرایش پیش دبستانی

ردیف	نام درس	تعداد			پیش نیاز
		واحد	نظری	عملی	
۳۴	روانشناسی رشد و تکامل از تولد تا هفت سالگی و مبانی زبان آموزی	۲	۳۲	--	روانشناسی رشد (۱) و (۲)
۳۵	روشهای عمده و متداول آموزش و پرورش پیش دبستانی	۲	۱۶	۳۲	کلیات روشها و فنون تدریس
۳۶	کاربرد آزمون و شیوه های ارزشیابی و شناخت کودک	۲	۱۶	۳۲	ادبیات کودکان
۳۷	ادبیات کودکان در دوره معاصر	۲	۱۶	۳۲	
۳۸	فعالیت های هنری کودکان پیش دبستانی	۱	-	۳۲	
۳۹	تربیت بدنی و بازیهای پیش دبستانی	۱	-	۳۲	تربیت بدنی (۱) و (۲)
۴۰	مبانی و روشهای ارتباط با خانواده	۲	۱۶	۳۲	مبانی راهنمایی و مشاوره
۴۱	پایان نامه	۴			

۱۶

جمع

فصل سوّم

سرفصل دروس

تاریخ آموزش و پرورش ایران و جهان

تعداد واحد : ۲ واحد

نوع واحد : نظری

پیشنیاز : تاریخ آموزش و پرورش اسلام و ایران

هدف : آشنایی وسیع و عمیق دانشجویان با تحول تعلیم و تربیت در ایران از زمان مهاجرت اقوام آریایی به این سرزمین و تحول آموزش و پرورش در چند کشور بزرگ جهان که از لحاظ سوابق علمی و فرهنگی عوامل تأثیرگذار بر جهان بوده‌اند، بطوریکه دانشجویان این رشته بتواند بطور مؤثری کم و کیف تعلیم و تربیت را در ایران و جهان درک کنند و بتوانند هم در خود و هم در دیگران تغییرات اساسی تربیتی بوجود آورند. و از تجربیات گذشتگان و متقدمان در امر تعلیم و تربیت استفاده نمایند.

سرفصل دروس (۳۲ ساعت)

- ۱- اوضاع اجتماعی - سیاسی - نظامی و جغرافیایی سرزمین مورد مطالعه
  - ۲- هدفهای تعلیم و تربیت در آنجا
  - ۳- مکان و سازمان تعلیم و تربیت
  - ۴- روشهای تعلیم و تربیت
  - ۵- محتوای تعلیم و تربیت
  - ۶- صاحب نظران تعلیم و تربیت
  - ۷- نتایجی که از تعلیم و تربیت حاصل شد
- توجه : در هر یک از کشورهای مورد مطالعه این موضوعات باید بررسی شود :

تعلیم و تربیت در ایران

- مهاجرت و اقوام آریایی و روند تعلیم و تربیت
- تعلیم و تربیت در دوره مادها
- تعلیم و تربیت در دوره هخامنشی
- تعلیم و تربیت در دوره سلوکیان
- تعلیم و تربیت در دوره اشکانیان
- تعلیم و تربیت در دوره ساسانیان
- تعلیم و تربیت در دوره اسلامی
- تعلیم و تربیت در زمان پیامبر اسلام و خلفای راشدین
- تعلیم و تربیت در زمان امامان شیعه (ع)

- آشنایی با علوم و فنون مسلمین در شرق و غرب اسلام
- تعلیم و تربیت در دوره استقلال سیاسی ایران اسلامی تا سلطه مغول
- تعلیم و تربیت از استیلای مغول تا پیدایش صفویه
- تعلیم و تربیت در دوره جدید صفویه تا تأسیس دارالفنون
- تعلیم و تربیت از تأسیس دارالفنون تا کنون

تعلیم و تربیت در جهان

تعلیم و تربیت در چین باستان، در هند باستان، در مصر باستان، در بین النهرین، تعلیم و تربیت در رم باستان، اروپای قرون وسطی، در اسپانیا در زمان تسلط مسلمانان بر اسپانیا و دیگر کشورهای اروپائی تعلیم و تربیت در کشورهای غربی از جمله فرانسه، انگلستان، آلمان و آمریکا پس از قرون وسطی

مبانی و اصول اقتصادی، اجتماعی آموزش و پرورش

تعداد واحد : ۲ واحد

نوع واحد : نظری

پیشنیاز : مبانی و اصول آموزش و پرورش

هدف : آشنا شدن دانشجویان یا مبانی اجتماعی و اقتصادی و سیاسی آموزش و پرورش در جهان به ویژه کشور ایران و پی بردن به :

الف : اهمیت این مبانی در تعیین کم و کیف آموزش و پرورش یک جامعه

ب : راهها و روش های استفاده مطلوب از آنها در غنی سازی و تربیت کودکان و نوجوان

سرفصل دروس (۳۲ ساعت)

الف - کلیاتی درباره

۱- تعریف و تحلیل مبانی و اصول و نقش آنها

۲- ضرورت آگاهی از مبانی و اصول در مدرسه و کلاس

۳- ریشه یابی مبانی و اصول در آموزش و پرورش

ب - مبانی اجتماعی، فرهنگی آموزش و پرورش

۱- تعریف و تحلیل مبانی اجتماعی و نقش همگانی آنها

۲- فرهنگ و آموزش و پرورش

۳- مدرسه و جامعه (با تأکید روی نقش و رسالت مدرسه در جامعه)

۴- جامعه باز و مدرسه باز

۵- تحولات اجتماعی و مدرسه

۶- خانواده و مدرسه

۷- تساوی اجتماعی در آموزش و پرورش

۸- دین و ایدئولوژی در آموزش و پرورش (با تأکید روی نقشه مدرسه در آن دو)

۹- آموزش و پرورش همگانی، شهری، روستایی، و قبیله ای

۱۰- مسائل اجتماعی آموزش و پرورش و چگونه حل آنها

۱۱- تربیت اجتماعی در مقاطع مختلف تحصیلی

ج - مبانی اقتصادی آموزش و پرورش

- ۱- تعریف و تحلیل مبانی اقتصادی و نقش آنها
- ۲- علم اقتصاد در آموزش و پرورش
- ۳- درآمد و هزینه در آموزش و پرورش (با تأکید روی هزینه‌های ضروری در آموزش و پرورش)
- ۴- نقش و وضع اقتصادی و آموزش و پرورش
- ۵- نقش آموزش و پرورش در اقتصاد کشور
- ۶- تحولات اقتصادی و آموزش و پرورش
- ۷- مسائل اقتصادی آموزش و پرورش در جهان امروز و چگونگی حل آنها
- ۸- تربیت اقتصادی در مقاطع گوناگون تحصیلی

د - مبانی سیاسی آموزش و پرورش

- ۱- تعریف و تحلیل مبانی سیاسی و نقش آنها
- ۲- علم سیاست در آموزش و پرورش
- ۳- نقش آموزش و پرورش در سیاست و بر عکس
- ۴- دولت و مدرسه (دبستان، دبیرستان، دانشگاه)
- ۵- تحولات سیاسی و آموزش و پرورش
- ۶- تحولات آموزش سیاسی در مدارس (تربیت سیاسی در مقاطع مختلف تحصیلی)
- ۷- مسائل سیاسی آموزش و پرورش در جهان امروز و چگونگی حل آنها

ه نتیجه‌گیری و پایان درس

ضرورت هماهنگی و همخوانی مبانی اجتماعی و اقتصادی و سیاسی آموزش و نقش این هماهنگی در مدرسه و جامعه امروز و فردا (آینده)

ضرورت آینده‌نگری اجتماعی و اقتصادی و سیاسی در آموزش و پرورش

مکاتب فلسفی و آراء تربیتی

تعداد واحد : ۲ واحد

نوع واحد : نظری

پیشنیاز : فلسفه آموزش و پرورش

اهداف : هدف عمده این درس ایجاد شناخت و آگاهی نسبتاً وسیع و عمیق شرح زندگی آراء اندیشه‌های فلاسفه، اندیشمندان و مربیان تعلیم و تربیت جهان و ایران از دوران باستان تا دوران معاصر می‌باشد تا از این طریق دانشجویان ضمن آشنایی و شناخت خود دارای ساختارهای فکری و دیدگاه‌های نسبتاً وسیع و عمیق هم در ارتباط با فلسفه میانی و مبادی تعلیمی و تربیتی آن، بدست آورند و هم در راستای کاربرد این زمینه‌های نظری و ابزارهای لازم را برای مقایسه و بالاخره ارائه راهبردهای عملی تدارک دیده و در حد امکان بکارگیرند.

سرفصل‌ها و رئوس مطالب درس :

۱- ماهیت فلسفه و رسالت فیلسوف

۲- ماهیت تعلیم و تربیت

۳- ماهیت فلسفه تعلیم و تربیت و نقش آن در برنامه ریزی‌ها و تصمیم‌گیری‌ها.

۴- آشنایی با هر یک از مکاتب فلسفی و تعلیم و تربیت و راهبردهای عملی آن در حل و فصل مسائل آموزشی و پرورشی

۵- دیدگاه فلسفی و آراء تربیتی (۱)سقراط (۲)افلاطون (۳) ارسطو (۴) لوتر (۵) مونتین (۶) بیکن (۷) دکارت (۸) کمینوس (۹) روسو (۱۰) پستالوزی (۱۱) هر بارت (۱۲) فرابیل (۱۳) امرسون (۱۴) دیونی (۱۹) وایتهد (۲۰) کانت (۲۱) روسو (۲۲) دیونی (۲۴) پیازه (۲۵) دکروولی و ....

۶- دیدگاه فلسفی و آراء تربیتی : (۱) بوعلی سینا (۳) عروزی (۴) ملاصدرا (۵) غزالی (۶) ابن خلدون (۷) کندی (۸) مولوی (۹) خواجه نصیر طوسی (۱۰) ابن عربی (۱۱) ابن مسکویه (۱۲) سعدی (۱۳) فخررازی (۱۴) سهروردی (۱۵) ابن رشد (۱۶) و غیره

و ....

کاربرد رایانه‌ها در آموزش و پرورش

تعداد واحد : ۲

نوع واحد : نظری و عملی

پیشنیاز : آشنایی با کامپیوتر

هدف کلی : آشنایی با کامپیوتر و آماده سازی دانشجویان جهت کار با نرم افزارهای کاربردی در آموزش و پرورش

هدف بخش اول : آشنایی با مشخصات و ساختمان کامپیوتر

سرفصل‌ها :

الف - سخت افزار کامپیوتر شامل :

۱- اجزای اصلی تشکیل دهنده کامپیوتر و وظایف آنها حافظه کامپیوتر و انواع آن .

مبانی کار کامپیوتر.

۲- دستگاههای ورودی و خروجی با تأکید بر صفحه نمایش، چاپگرها، صفحه کلید، دستگاههای ذخیره سازی کمکی سایر

دستگاهها

۳- انتقال اطلاعات و شبکه‌ها

۴- نرم افزارها

نرم افزارهای سیستمی و کاربردی

زبانهای برنامه نویسی

هدف بخش دوم : آشنایی با متداولترین سیستم عامل (*MS - dos*) و استفاده از آن در برنامه‌های دیگر.

ب - معرفی سیستم عامل *MS - dos* شامل :

۱- فایل و لایبرکتوری و انواع آن

۲- سیستم‌های عامل و سیستم عامل *MS - dos*

راه اندازی سیستم

- دستورات *Dos*

- شکل کلی دستورات

- فرامین مقدماتی

- فرامین مدیریت فهرستها

- فرامین مدیریت فایلها

- فرامین مدیریت دیسکت

- فرامین خارجی

- ویراستار صفحه‌های *Edit*

هدف بخش سوم : آشنایی با برنامه و سیستم عامل ویندوز و برنامه‌های تحت ویندوز

ج - نرم افزارهای کاربردی ویندوز ۹۸ شامل :

- مفاهیم اولیه ویندوز

- مدیریت پنجره‌ها و برنامه‌های ویندوز

- سازماندهی فایلها و برنامه‌های جانبی

- ابزارهای ویندوز

- آشنایی کلی با برنامه‌های تحت ویندوز

- آشنایی با شبکه جهانی اینترنت

روش تحقیق در آموزش و پرورش

تعداد واحد: ۲

نوع واحد: نظری-علمی

پیشنیاز: آمار و ریاضیات پایه + روش تحقیق در علوم تربیتی (کارشناسی)

هدف: آشنایی با روش علمی و روشهای تحقیق شناخت مراحل طرح و اجرا و نگارش تحقیق کارشناسی ارشد: آموزش و پرورش گرایشهای مختلف، ....

سرفصل دروس (۳۲ ساعت)

- روشهای کسب معرفت در طول تاریخ: تجربه شخصی، شخصیت مرجع، قیاس، استقراء، روشهای علمی
- طرح مسئله
- سابق تحقیق
- بیان فرضیات
- تعریف متغیرها، تعریف عملیاتی
- مفروضات تحقیق، محدودیتهای تحقیق
- روش تحقیق: روشهای تجربی، روشهای توصیفی، پیمایشی، علمی، مقایسه‌ای، روشهای همبستگی، روشهای کیفی، روشهای طولی، روشهای عرضی مقطعی، روش تحلیل محتوی روشهای تاریخی.
- جامعه و نمونه
- ابزار گرد آوری اطلاعات، مشاهده، مصاحبه، پرسشنامه آزمون، سیاهه عملیات
- روش تحلیل اطلاعات
- روشهای آماری تحلیل اطلاعات نظریه پردازی
- روشهای تنظیم گزارش
- تحلیلی (هدف، مراحل)
- تحقیق کیفی در آموزش و پرورش
- روش تحقیق مقایسه‌ای
- روش تحقیق مشارکتی
- روش تحقیق تاریخی

متون تخصصی آموزش و پرورش تطبیقی

تعداد واحد : ۲ واحد

پیشنیاز : زبان انگلیسی (۱) و (۲) کارشناسی + متون تخصصی علوم تربیتی

نوع آیه : تئوری - عملی
هدف :

آشنایی دانشجویان با مباحث و واژه‌ها و اصطلاحات مربوط به آموزش و پرورش و آموزش و پرورش تطبیقی به زبان انگلیسی این موضوعات می‌تواند در ارتباط با مسایل آموزش و پرورش در سطح کشور و جهان باشد.

سرفصل درس :

- اهمیت و مسایل آموزش و پرورش در مقاطع مختلف تحصیلی (دوره پیش دبستانی، ابتدائی، راهنمایی و متوسطه عالی)
- مسایل و دیدگاههای نوین در آموزش عالی
- آموزش بزرگسالان
- نوآوری در آموزش و پرورش
- همکاریهای بین المللی در زمینه آموزش و پرورش

سیر تحول و توسعه آموزش و پرورش تطبیقی

تعداد واحد: ۲ واحد

نوع واحد: نظری

پیشنیاز: - ریاض و اصول اقتصادی، انجمنی آموزش و پرورش

هدف: ۱- آشنا کردن دانشجویان با سیر تحول و توسعه رشته ای از تعلیم و تربیت که امروزه دانش آموزش و پرورش تطبیقی طی قرون گذشته تا کنون که هریک از آنان بنوبه خود در جریان علمی شدن و توسعه این رشته از دانش بشری سهم موثری داشته اند.

۲- معرفی موضوعات و مباحث مورد بررسی که امروزه در قلمرو مطالعات آموزش و پرورش تطبیقی قرار دارد.

سرفصل دروس: (۳۲ ساعت):

الف: بررسی سیر تحول و توسعه دانش آموزش و پرورش تطبیقی طی چهار دوره:

- ۱- دوره نقل مشاهدات و شرح خاطرات سیاحان، به عنوان نخستین مطالعات آموزش و پرورش تطبیقی.
- ۲- دوره الگو گیری از آموزش و پرورش کشورهای دیگر
- ۳- دوره تحت تاثیر قرار گرفتن مطالعات تطبیقی آموزش و پرورش از نهضت انترناسیونالیست ها.
- ۴- دوره توجه به نظام آموزش و پرورش به عنوان یک نهاد اجتماعی
- ۵- دوره بهره مندی محققان آموزش و پرورش تطبیقی از روشهای علمی معمول در علوم اجتماعی

ب: معرفی موضوعات و مباحث مورد بررسی در قلمرو آموزش و پرورش تطبیقی.

- ۱- موضوعات مربوط به اقتصاد آموزش و پرورش
- ۲- مسایل و موضوعات مربوط به آموزش و پرورش و جامعه.
- ۳- مسایل وموضوعات مربوط به ارتباط بین مذهب و آموزش و پرورش.
- ۴- آموزش و پرورش و آگاهیهای سیاسی واجتماعی.
- ۵- موضوعات مربوط به شناخت نظامهای آموزشی کشورهای مختلف جهان.

مبانی و اصول آموزش و پرورش تطبیقی

تعداد واحد: ۲

نوع واحد: نظری

پیشنیاز: اصول مبانی آموزش و پرورش

اهداف:

- ۱- آشنایی با مفاهیم و تعاریف و کاربرد دانش آموزش و پرورش تطبیقی
- ۲- آشنایی سیر تحول تاریخی و علمی آموزش و پرورش تطبیقی
- ۳- آشنایی با مبانی نظری نوین آموزش و پرورش تطبیقی
- ۴- آشنایی با گرایش‌های جدید در مطالعات تطبیقی آموزش و پرورش

سرفصل درسی (۳۲ ساعت):

- تعریف، اهداف و کاربرد آموزش و پرورش تطبیقی
- سیر تحول تاریخی و علمی آموزش و پرورش تطبیقی
- مبانی نظری نوین آموزش و پرورش تطبیقی شامل: آموزش و پرورش و مدرنیزم، آموزش و پرورش پست مدرنیزم، نقش آموزش و پرورش در توسعه و آموزش و پرورش و استعمار کهن و نوین.
- گرایش‌های جدید در مطالعات تطبیقی آموزش و پرورش که شامل:
  - آموزش و پرورش جهانی
  - جوامع چند فرهنگی
  - جهانی شدن آموزش و پرورش

نظریه‌های بنیادین در آموزش و پرورش تطبیقی

تعداد واحد: ۲ واحد

نوع واحد: نظری

پیشنیاز: تلفظ انگلیسی و عربی

اهداف: آشنایی با دیدگاه‌های نظریه پردازان آموزش و پرورش تطبیقی با توجه به:

الف: اهمیت نظرات آنها در شکل‌گیری علم و تعلیم و تربیت تطبیقی

ب: جایگاه خاص این نظرات در وجود آوردن دیدگاهی کلان و انتقادی نسبت به هدف و رسالت تعلیم و تربیت در جهان.

از آنجا که آموزش و پرورش تطبیقی یک علم جهانی با تأکید بر هویت تمدن‌های مختلف است، دانشجویان پس از گذراندن این

درس با آراء نظریه پردازان کشورهای توسعه یافته و در حال توسعه (شمال و جنوب) آشنا خواهند شد.

سرفصل درس (۳۲ ساعت):

با توجه به ترتیب تاریخی نظرات کلیدی در آموزش و پرورش تطبیقی، آراء نظریه پردازان ذیل مورد بحث و بررسی قرار می‌گیرد.

- آشنایی با نظرات پیشگامان آموزش و پرورش تطبیقی، هانس (Hans)، کندل (Kandel) و لوتان‌گوی.

- بررسی تقابل ساختار گراد تئوری تضاد در آموزش و پرورش در نوشته‌های اپستین (Epstein) و آرنا (Arnove).

- مطالعه تأثیر مکتب مدرنیسم بر تعلیم و تربیت تطبیقی: فولر (Fuller)

- بررسی نقش آموزش و پرورش در ایجاد و تداوم وابستگی فرهنگی: کارنوی (Carnoy)، التباخ (Rttbach) و زکریا.

- آشنایی با آراء مروجین تئوری انتقادی در تعلیم و تربیت: تورز (Torres).

- مطالعه تأثیر تفکر پست مدرن بر آموزش و پرورش تطبیقی: راست (Rust).

- بررسی نقش جنسیت در مطالعات تطبیقی: نظرات کلی (Kelly) و استرام کونیست.

- بررسی مبانی نظری تحول در روش تحقیق مورد استفاده در آموزش و پرورش تطبیقی میس من (Masemann).

بررسی نظامهای آموزش و پرورش در کشورهای پیشرفته صنعتی

تعداد واحد : ۲ واحد نظری
پیشنیاز : اصول و مبانی آموزشی

اهداف :

- ۱- آشنایی دانشجویان با ویژگیهای نظام آموزش و پرورش در چهارگوشه کشور پیشرفته صنعتی از جمله (ژاپن، انگلستان، آمریکا، استرالیا)
- ۲- آشنایی دانشجویان با تجارب و اندوخته فرهنگی و آموزش در جهت حل و فصل مسائل آموزش و پرورش ممالک فوق الاشاره به منظور بهره گیری از دست آوردهای نوین آموزشی آنها.
- ۳- آگاهی و شناخت دانشجویان نسبت به عوامل موثر در توسعه آموزش و پرورش در ارتباط با توسعه اقتصادی و صنعتی این جوامع.
- ۴- آشنایی با تنگناها و مشکلات نظامهای آموزش و پرورش ممالک مورد بحث.

سرفصل دروس (۳۳ ساعت) :

- ویژگیهای نظام آموزش و پرورش در ممالک (ژاپن، انگلستان، آمریکا، استرالیا) شامل : سیر تحول آموزش و پرورش، اهداف و سازمان و مدیریت آموزشی، مقاطع تحصیلی، تربیت معلم و تامین نیروی آموزشی، چشم اندازهای نوین آموزش و پرورش در قرن ۲۱.
- عوامل موثر در توسعه آموزش و پرورش در ارتباط با توسعه اقتصادی و صنعتی در ممالک منتخب پیشرفته صنعتی.
- مشکلات و مسایل کنونی نظامهای آموزش و پرورش ممالک مورد بحث در ارتباط با :

الف : آموزش و پرورش زنان

ب : آموزش و پرورش پناهندگان

ج : آموزش و پرورش مهاجرین

د : آموزش و پرورش بزرگسالان

بررسی نظامهای آموزش و پرورش در کشورهای در حال توسعه

تعداد واحد: ۲ واحد

پیشنیاز: بهلول بنیامین درسی آموزش

هدف:

- ۱- آشنایی با ویژگیهای نظامهای آموزش و پرورش ممالک در حال توسعه
- ۲- مسائل مربوط به آموزش و پرورش در این کشور
- ۳- آشنایی با تدابیر و تصمیماتی در جهت حل و فصل رضایت بخش مشکلات آموزش و پرورش در این کشورها اتخاذ شده است.

سرفصل:

- ۱- مفهوم و تعریف توسعه و دیدگاههای مختلف در مورد شاخصهای توسعه و طبقه بندی کشورهای جهان در این زمینه
- ۲- اهمیت و ضرورت شناخت وضعیت آموزش و پرورش کشورهای در حال توسعه
- ۳- عوامل مؤثر در آموزش و پرورش کشورهای در حال توسعه
  - جمعیت و روند رشد و ترکیب سنی
  - استعمار و تاثیر کشورهای استعمارگر
  - وضعیت جغرافیایی و منابع طبیعی
  - وضعیت اقتصادی
  - وضعیت فرهنگی به ویژه مذهبی
  - ساختار سیاسی و تمرکز سازمانی و اداری
  - نقش رجال سیاسی و مذهبی و علمی
  - ارتباطات جهانی
- ۴- بررسی وضعیت آموزش و پرورش در کشورهای هند، پاکستان، ایران، ترکیه، مالزی، الجزایر از زوایای:
  - اهداف و ساختار آموزش و پرورش
  - جایگاه آموزش و پرورش در قوانین اساسی و عمومی
  - شیوه اداره آموزش در تمرکز ساختاری و اداری
  - شوراهای مختلف و میزان مشارکت مردم در امور آموزش و پرورش
  - بودجه آموزش و پرورش و وضعیت آن در بودجه کشور و در آمد ملی و راههای تأمین منابع مادی.
  - معلم و شیوههای تربیت، تأمین و باز آموزی
  - حقوق و رفاه معلم
  - برنامهها و کتابهای درسی
  - روشهای آموزشی و پرورشی و امتحانی
  - شاخصهای توسعه مدارس
  - نوآوریها
  - افت تحصیلی
  - وجوه مشترک و ممیز این کشورها
  - مطالعات و تجارب منطقه‌ای

سمینار بررسی تطبیقی مسائل آموزش و پرورش ایران و سایر کشورهای جهان

تعداد واحد : ۲ واحد

نوع واحد : نظری

پیشنیاز : مبانی و اصول آموزش و پرورش

هدف :

- ۱- آشنا کردن دانشجویان با نحوه مسئله یابی و طبقه بندی مسائل آموزش و پرورش در ایران و سایر کشورهای جهان.
- ۲- تعیین و تشریح اهم مسائل آموزش و پرورش در ایران و جهان و ارائه راه حل های کاربردی.
- ۳- ایجاد نگرش و بینش لازم در دانشجویان به منظور اخذ تدابیری در جهت و فصل رضایت بخش این مسائل.
- ۴- آشنایی با نوآوری و راه کارهای نوین در جهت مسایل آموزش و پرورش در دنیای امروز.
- ۵- ریشه یابی علل اقتصادی، فرهنگی و اجتماعی مسایل آموزش و پرورش ایران به منظور ارائه طرحهایی در جهت رفع این موانع و کند و کاو درباره برخی از مسایل آموزش و پرورش کشور.

سرفصل دروس (۳۲ ساعت)

- ۱- منابع شناخت مسایل آموزش و پرورش (فرآیند مسئله یابی)
  - ۲- رده بندی مسایل آموزش و پرورش
  - ۳- اهم مسایل آموزش و پرورش در ایران و جهان
  - ۱-۳- وارداتی بودن آموزش و پرورش بدون توجه به ویژگیهای تاریخی و فرهنگی، اقتصادی و صنعتی.
  - ۲-۳- تمرکز و عدم تمرکز در اداره آموزش و پرورش و مسایل ناشی از آن.
  - ۳-۳- ضعف ارتباط بین دنیای تحصیل و دنیای کار.
  - ۴-۳- کمبود منابع ملی در توسعه و اصلاحات آموزش و پرورش.
  - ۵-۳- غفلت از آینده نگری در اصلاحات برنامه ریزیهای آموزشی.
  - ۴- مقاطع تحصیلی و مسایل پنهان و آشکار هر یک از این مقاطع به ترتیب از پیش دبستانی تا پایان دوره دبیرستان.
  - ۵- مسایل دانشگاهها و مؤسسات آموزش عالی.
- این درس بصورت میزگرد و ارائه کنفرانسهای علمی دانشجویان از مباحث فوق الاشاره اداره می شود و استاد درس به عنوان راهنما این کنفرانسهها را هدایت می نماید.

نقد و بررسی نقش سازمانهای جهانی در توسعه آموزش و پرورش کشورها

تعداد واحد : ۲ واحد

نوع واحد : نظری

پیشنیاز : سیر تحول آموزش و پرورش تطبیقی

هدف :

- ۱- آشناساختن دانشجویان با متفكرات و پیشگانان نهضت انترناسیونالیستی در جهت ایجاد سازمانهای بین المللی تعلیم و تربیت.
- ۲- آشنا ساختن دانشجویان با تشکیلات، اهداف و عملکرد سازمانهای بین المللی آموزش و پرورش از جمله سازمان تربیتی، علمی و آموزشی ملل متحد (یونسکو)، دفتر بین المللی تعلیم و تربیت، توسعه بین المللی دانشگاهها، دفتر بین المللی تعلیم و تربیت، توسعه بین المللی دانشگاهها، دفتر متحده مدارس، دانشگاه سازمان ملل متحد، شورای جهانی آموزش و پرورش تطبیقی، سازمان تربیتی علمی و آموزشی اسلامی، سازمان همکاری اقتصادی برای توسعه.
- ۳- آشنا کردن دانشجویان با مباحث مطروحه در کنفرانسها و اجلاسهای علمی بین المللی مربوطه به آموزش و پرورش که توسط سازمانهای فوق الاشاره در زمانهای مختلف برگزار شده است و نقد و بررسی توصیه نامه های این کنفرانسها شامل کنفرانسهای عمومی یونسکو (در زمینه) آموزش و پرورش، کنفرانس های دفتر بین المللی تعلیم و تربیت، کنفرانسهای وزرای آموزش و پرورش و مسئولان اقتصادی منطقه آسیا و اقیانوسیه و کنفرانسهای شورای جهانی آموزش و پرورش تطبیقی است.

سرفصل دروس (۳۲ ساعت)

- فصل اول : شرح تلاشها و مجاهدتهای متفكران و پیشگانان نهضت انترناسیونالیستی در جهت ایجاد سازمانهای بین المللی تعلیم و تربیت.
- فصل دوم : سازمان یونسکو، فلسفه پیدایش، تشکیلات، اهداف، و نقد و بررسی مباحث مطروحه در کنفرانسها و اجلاسهای آن در زمینه آموزش و پرورش.
- فصل سوم : دفتر بین المللی تعلیم و تربیت توسعه بین المللی برنامه ریزی آموزشی، دفتر منطقه ای یونسکو در آسیا و اقیانوسیه، دفتر آموزشی در هامبورگ، انجمن بین المللی دانشگاهها، مدارس متحده.

نقد و بررسی برنامه های آموزشی و درسی در ایران

تعداد واحد: ۲ واحد

نوع واحد: نظری

پیشنیاز: مقدمات برنامه ریزی آموزشی و درسی

هدف: آشنا ساختن دانشجویان با اصول و روشهای برنامه ریزی و درسی، تحولات برنامه ریزی آموزشی و درسی در ایران، مسائل و مشکلات موجود در فرایند برنامه ریزی درسی و آموزشی در کشور و مقاطع و دوره های مختلف آموزش و پرورش با نگاه تحلیلی و تطبیقی.

سرفصل دروس: (۳۴ ساعت):

- آشنایی با مفاهیم رشد و توسعه اقتصادی و برنامه ریزی آمایش سرزمین و توسعه کشور.
- رابطه برنامه های آموزشی و درسی با برنامه های توسعه اقتصادی - اجتماعی و فرهنگی کشور.
- تعریف برنامه ریزی آموزشی
- ابعاد برنامه ریزی آموزشی
- انواع و نمونه های برنامه ریزی آموزشی:
- الف: برنامه ریزی درسی
- ب: برنامه ریزی نیروی انسانی
- ج: طرح ریزی آموزشی
- د: برنامه ریزی فضا و تاسیسات آموزشی
- ه: طراحی آموزشی یا برنامه ریزی تدریس
- تاریخچه برنامه ریزی آموزشی و درسی در جهان
- تاریخچه برنامه ریزی آموزشی و درسی در ایران
- اصول برنامه ریزی آموزشی
- روشهای برنامه ریزی آموزشی
- مراحل برنامه ریزی آموزشی
- اصول برنامه ریزی درسی
- برنامه ریزی درسی متمرکز و غیر متمرکز
- مراحل برنامه ریزی درسی
- مسائل برنامه ریزی آموزش و پرورش پیش دبستانی
- مسائل برنامه ریزی آموزش و پرورش دوره ابتدایی
- مسائل برنامه ریزی آموزش و پرورش دوره راهنمایی
- مسائل برنامه ریزی آموزش و پرورش دوره متوسطه (دبیرستان)
- مسائل برنامه ریزی آموزش و پرورش دوره فنی و حرفه ای
- مسائل برنامه ریزی آموزش و پرورش دوره های تربیت معلم
- مسائل برنامه ریزی آموزشی و درسی در آموزش عالی

مبانی و اصول آموزش و پرورش دبستانی و پیش دبستانی

تعداد واحد : ۲

نوع واحد : نظری

پیش نیاز : *بهرتربیت و ترویج دانش آموزان درسی*

اهداف : آشنا نمودن دانشجویان با مبانی، ارکان و اصول حاکم بر آموزش و پرورش دوره دبستانی و پیش دبستانی به منظور بکارگیری اصول و مبانی در زمینه تعلیم و تربیت دانش آموزان این مقاطع تحصیلی.

سرفصلها :

- اهداف مقطع آموزش و پرورش دبستانی و پیش دبستانی.
- تعریف آموزش و پرورش دبستانی (ابتدائی) و جایگاه آن در نظام آموزشی کشور.
- تعریف آموزش و پرورش پیش دبستانی و عوامل مؤثر در توسعه آن.
- اهمیت و ضرورت آموزش و پرورش دبستانی و پیش دبستانی.
- شناخت خصوصیات دانش آموزان مقاطع پیش دبستانی و دبستانی.
- تعریف اصل و منابع تعیین و تدوین اصول حاکم بر آموزش و پرورش دوره ابتدائی و پیش دبستانی.
- اصول آموزش و پرورش کودکان ۳ تا ۶ ساله.
- اصول آموزش و پرورش کودکان ۷ تا ۱۱ ساله.
- اصول و سیاستهای حاکم بر تألیف کتب درسی دوره ابتدائی و کتابهای آموزشی و کمک آموزشی برای کودکان پیش دبستانی.
- کلیات و روشهای آموزش و یادگیری در دوره ابتدائی و پیش دبستان.
- اصول حاکم بر مدیریت مدارس ابتدائی و پیش دبستانی (مهدکودک و کودکستان)
- اصول حاکم بر گزینش، تربیت و استخدام معلمان دوره ابتدائی و کانونهای آموزشی و پیش دبستانی

طراحی فضاهای آموزش و پرورش

تعداد واحد: ۲ واحد

نوع واحد: نظری

پیشنیاز: هنر و حرفه فن تولید و کاربرد مواد کمک آموزشی

هدف :

۱. آشنائی مربیان و مسئولان مدارس ابتدائی و مراکز آموزش و پرورش پیش دبستانی به تئوری ها، اصول و فنون ساخت و تزئین فضاهای آموزشی و پرورشی مراکز فوق.
۲. آشنائی مربیان و مسئولان مراکز و مدارس پیش دبستان و دبستانی به اصول و روشهای ایمن سازی فضاهای آموزشی و آموزش و تمرین های عملی به کودکان و دانش آموزان برای پیشگیری از خطرات و صدمات احتمالی.
۳. آشنا نمودن مربیان معلمان و مسئولان مراکز و مدارس پیش دبستانی و دبستانی به تئوری ها و اصول و مهارتهای تولید و کاربرد مواد و وسایل تزئینی برای کلاس و مدرسه.

سرفصل دروس (۳۲ ساعت)

۱. تعریف محیط بطور اعم مانند محیط مدرسه و بطور اخص یعنی محیط کلاس .
  ۲. انواع محیط : (الف) محیط فیزیکی (ب) محیط روانی عاطفی (ج) محیط اجتماعی انسانی.
  ۳. ارتقاء سطوح آگاهی شناخت مربیان معلمان و مسئولان مراکز و مدارس پیش دبستانی و دبستانی نسبت به عوامل عدیده مطلوب و نامطلوب ، مشهود و نامشهود محیط های مدرسه و کلاس که روی کمیت و کیفیت یادگیری اثرات سازنده یا مخرب افکار زایدی قرار دهد.
  ۴. آشنا نمودن مربیان معلمان و مسئولان ، اصول و روشها و فنون شناسائی تقویت و یا تضعیف این عوامل و عناصر حتی الامکان و سعی در شدید و یا تضعیف اثرات آنها از طریق طراحی و کارشناسی تئوری و اصول و فنون مربوط به فضاهای آموزشی و پرورشی.
- تغییر دادن های بموقع و از قبیل حساب شده دکوراسیون طرز نشستن شاگردان محل قرار گرفتن لوازم اشیاء حتی میز و صندلی های دانش آموزان بخاطر فراهم نمودن فضاهای سازنده گر- متنوع و شاداب.
- مشارکت دادن دانش آموزان کودکان و سایرین. حتی والدین در امور مربوط به طراحی و اجرای طرح های مربوطه برای فضا سازی محیط های آموزش و پرورشی.

متون تخصصی در آموزش و پرورش پیش دبستانی و دبستانی

تعداد واحد : ۲

نوع واحد : نظری

پیشنیاز : زبان انگلیسی ۱ و ۲

هدف : آشنائی دانشجو با اصطلاحات فنی و تخصصی این گرایش‌ها به زبان انگلیسی. تا بتوانند از مطالب و متون به زبان انگلیسی استفاده کنند.

سرفصل درس :

- اصطلاحات تخصصی و فنی در بخش مسائل پیش دبستانی (مهدکودک، کودگستان و دبستان).
- اصطلاحات تخصصی و فنی در رابطه با مسائل مربوط به دوره و پایه‌های آموزش پیش دبستانی و دبستانی.
- در کشورهای مختلف انگلیسی زبان و یا با سابقه تماس با فرهنگ و زبان انگلیسی (یافرانسه) نظیر کشورهای هندوستان، پاکستان، الجزایر و ....

تعلیم و تربیت اسلامی (۲)

تعداد واحد: ۲

نوع واحد: نظری

پیش نیاز: تعلیم و تربیت اسلامی (۱)

هدف: آشنایی با ابعاد تربیت ارتباط با خداوند، با خود، با دیگران، با جهان آشنایی با هدفها، روشها و ارزشهای اسلامی با استناد به روایات و آیات.

سرفصل درسی:

- ۱- ویژگیهای تربیت اسلامی. ایمان، عقیده، عمل.....
- ۲- اهداف در تربیت اسلامی (هستی‌شناسی، مبدأ، معاد)
- ۳- کمال و سعادت در اسلام فلسفه حیات بشر
- ۴- تکلیف و مسئولیت
- ۵- اراده نیت اخلاص
- ۶- حکمت و اخلاق
- ۷- بروز نمود نفس (هواها)
- ۸- ارزش‌شناسی در اسلام
- ۹- نقش فرائض در تربیت. احکام عبادی
- ۱۰- روشهای تربیت اسلامی، تعلیم، تعلم، روش‌شناسی
- ۱۱- نقش تبشیر و انذار در تربیت
- ۱۲- تزکیه نفس، پایداری و نیایدها

روشهای پیشرفته تدریس

تعداد واحد: ۲

نوع واحد: نظری

پیشنیاز: کلیات روشها و فنون تدریس

اهداف:

- ۱- تداوم، تعمق و گسترش دادن شناخت دانشجویان که در درس پیشنیاز از جمله روشها و برنامه‌ها دوره کارشناسی ایجاد شده بخصوص (الف) در ماهیت برنامه و برنامه ریزی، (ب) در ماهیت روش و مقام و موقعیت آن در یک برنامه کلان آموزش و پرورش و یا در یک برنامه خود درسی و یا غیر درسی.
- ۲- گسترش و تعمیق مفاهیم کلیدی از جمله: آموزش، پرورش، تعلیم و تربیت، درس دادن، تدریس، نگرش، شناخت، ارزش، هدف، محتوی، ارزیابی و ارزشیابی و غیره ....
- ۳- گسترش و تعمیق مفاهیم کلیدی از جمله "تجربه"، "استدلال"، "تفکر استنتاج تحلیل تجزیه ترکیب و غیره ....
- ۴- گسترش و تعمیق مفاهیم وجوه مشترک وجوه تمایز و موارد نحوه کاربرد مکاتب عمده یادگیری (الف) مکتب ارتباطی یا تداعی (ب) مکتب نظام میدان شعوری همراه با توضیحات لازم درباره نظریه‌های فرعی هر کدام و کاربرد هر یک در خارج و در ایران
- ۵- گسترش و تعمیق مقوله برنامه و برنامه ریزی، گسترش و تعمیق مقوله برنامه ریزی آموزشی و درسی و ارائه نمونه‌های مشهور و متداول از هر کدام: کلان یعنی و یک برنامه آموزشی و درسی و خرد یعنی یک برنامه درسی
- ۶- گسترش و تعمیق مقوله اختلالات یادگیری
- ۷- گسترش و تعمیق مقوله انگیزه و انگیزش
- ۸- گسترش و تعمیق مقوله روشهای عمده و متداول تدریس همراه با معایب و محاسن هر یک و کاربرد هر کدام چه در ایران و چه در کشورهای پیشرفته علمی صنعتی جهان
- ۹- گسترش و تعمیق شناخت الگوها و طرحهای قدیم و جدید تدریس و مقایسه آنها و ارائه راه حل‌های کاربردی
- ۱۰- مقوله کاربرد نظریه‌های عمده یادگیری در تدریس
- ۱۱- مقوله محیط و شناخت عوامل و عناصر فیزیکی و روانی و عاطفی آن
- ۱۲- مقوله ارزیابی و ارزشیابی و درسی و ارتباط آن با مقوله‌های پیشرفت تحصیلی، افت تحصیلی، ترک تحصیل، مردودی و غیره

اصول برنامه‌ریزی آموزشی و درسی و ابتدایی

تعداد واحد: ۲

نوع واحد: نظری

پیشنیاز: مقدمات برنامه‌ریزی آموزشی و درسی

هدف: آشنایی با برنامه‌ریزی آموزشی و درسی در دوره ابتدایی

سرفصل‌ها:

اصول برنامه‌ریزی آموزشی

- مفهوم و تعریف برنامه‌ریزی:

مفهوم 'برنامه' در لغت و در اصطلاح

مفاهیم مختلفی که تحت عنوان 'برنامه' ارائه می‌شوند.

مفاهیم مستتر در برنامه‌ریزی

تعریف برنامه‌ریزی

- ابعاد برنامه و برنامه‌ریزی:

ابعاد کمی و کیفی برنامه‌ریزی، ابعاد درون سیستمی و بیرون سیستمی برنامه‌ریزی

- انواع برنامه و برنامه‌ریزی:

برنامه و برنامه‌ریزی از لحاظ زمان عمل، حوزه عمل و شیوه عمل.

- آشنایی با مفاهیم رشد و توسعه اقتصادی و برنامه‌ریزی توسعه کشور و آمایش سرزمین

- هدفهای کلی برنامه‌ریزی

- مراحل کلی برنامه‌ریزی

- تعریف برنامه‌ریزی آموزشی

- ابعاد برنامه‌ریزی آموزشی

- انواع برنامه‌ریزی آموزشی:

برنامه‌ریزی درسی، برنامه‌ریزی نیروی انسانی، طرح‌ریزی آموزشی، برنامه‌ریزی فضا و تأسیسات آموزشی

- تاریخچه برنامه‌ریزی آموزشی

- رابطه برنامه‌های آموزشی با برنامه‌های توسعه اقتصادی کشور

- اصول برنامه‌ریزی آموزشی

- روشهای برنامه‌ریزی آموزشی

- الگوها و مدل‌های برنامه‌ریزی آموزشی

- مراحل برنامه‌ریزی آموزشی

روشها و فنون تدریس علوم تجربی دوره ابتدائی

تعداد واحد: ۲

نوع واحد: نظری

پیشنیاز: کلیات روشها و فنون تدریس

هدف: آشنائی دانشجویان با چگونگی برقراری رابطه طبیعی بین بشر، محیط اجتماعی و محیط زیست به کمک علم دانش، مهارت و نگرش در آموزش علوم تجربی.

سرفصل دروس (۳۲ ساعت)

الف:

- علم چیست ؟
- هدفهای تدریس علوم در مدارس ابتدایی
- کاربرد نظریه های رشد در آموزش علوم
- ابعاد علم ، روشهای علمی و تفکر علمی.
- طرح ریزی برای یادگیری
- امکانات، وسایل و مواد لازم برای آموزش علوم
- ارزشیابی از برنامه های علوم تجربی.
- گسترش علاقه نسبت به طبیعت و محیط زیست

ب:

- بررسی کتابهای درسی و راهنمای معلم در علوم تجربی دوره ابتدایی.
- بررسی پروژه های تحقیق در علوم تجربی.
- فعالیتهای کارگاهی و آزمایشگاهی در تدریس نمونه.

روش ها و فنون تدریس تعلیمات دینی دوره ابتدائی

تعداد واحد: ۲ واحد

نوع واحد: نظری

پیشنیاز: کلیات روشها و فنون تدریس

هدف: آشنائی دانشجویان کارشناسی ارشد به روش تدریس تعلیمات اسلامی
برای تدریس به معلمان دبستان و تدریس به نوآموزان دبستان

سرفصل دروس (۳۲ ساعت)

- طرح مبحث توحید (روش آموزش)
- طرح مساله نبوت عام و خاص (روش آموزش)
- طرح روش تدریس معاد، و اثر آن در امر تربیت اخلاق و اجتماعی
- روش آموزش عبادات اختصاصاً نماز، روزه، خمس
- روش تدریس عدل (عدل الهی و عدل اجتماعی)
- روش تدریس امامت (آشنایی با امام اول، امام سوم و امام ششم)
- روش تدریس آشنایی با قرآن کریم (محتوای مطالب)
- روش تدریس اخلاق اسلامی

روشها و فنون تدریس علوم اجتماعی در دوره ابتدائی

تعداد واحد: ۱ واحد

نوع واحد: نظری

پیشنیاز: کلیات و روشها و فنون تدریس

هدف: آشنایی دانشجویان با تاثیر محیط طبیعی در چگونگی تقسیم انسانها در زمین و روشهای

متفاوت زندگی جمعیت ها در سرزمین و مطالعه در احوال مردم و شیوه، زندگی آنان.

سرفصل دروس: (۶ ساعت)

- علوم اجتماعی چیست؟
- ویژگیهای علوم اجتماعی.
- هدفهای علوم اجتماعی.
- تقسیمات علوم اجتماعی در دبستان.
- روشهای تدریس علوم اجتماعی.
- وسایل و امکانات آموزشی در تدریس علوم اجتماعی.
- طرح ریزی برای یادگیری.
- استخراج موضوعهای علوم اجتماعی از دروس دیگر.
- تقسیم و تفسیر و تغییر ارزشها.
- ارزشیابی علوم اجتماعی.

روشها و فنون تدریس ریاضیات دوره ابتدائی

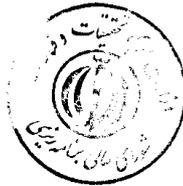
تعداد واحد: ۱ واحد

نوع واحد: نظری

پیشنیاز: کلیات روشها و فنون تدریس

هدف: آشنایی دانشجویان با چگونگی یادگیری مفاهیم ریاضی و تدریس ریاضیات پایه در دبستان.

سرفصل دروس: (۱۶ ساعت)

- ریاضیات چیست؟
- فلسفه آموزش ریاضی.
- رشد مفهوم عدد.
- رشد مفهوم فضا و زمان
- عوامل انسانی
- سنین رشد شناختی در مفاهیم ریاضی.
- بررسی کتابهای ریاضی درسی و کمک درسی
- آزمونهای تشخیص در یادگیری ریاضیات
- منطق و ریاضیات
- روابط عددی و هندسی.
- ارزشیابی ریاضی
- روش فعال و روش حل مساله.

روانشناسی رشد و زبان آموزی

تعداد واحد: ۲ واحد

نوع واحد: نظری و عملی

پیشنیاز: روانشناسی رشد ۱ و ۲ اصول و مبانی خواندن و نوشتن

هدف: آشنایی دانشجویان با چگونگی پیدایش زبان و توسعه آن در کودکان.

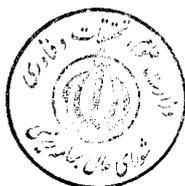
آشنایی دانشجویان با عوامل موثر در پیشرفتهای زبانی.

سرفصل دروس (۴۸ ساعت)

- زبان چیست؟
- روانشناسی و زبان آموزی
- تئوریهای رشد زبان
- هدفهای زبان آموزی
- زبان شناسی، روانشناسی زبان، جامعه شناسی زبان
- زبان و ادبیات
- سطوح اساسی یادگیری زبان
- پایه های زبان و مراحل زبان آموزی
- ارکان زبان
- مراحل رشد زبان
- راهبردهای آموزشی در تدریس زبان
- نقش زبان در یادگیری کودکان.
- آسیب شناسی زبان
- ارزشیابی زبان.

تربیت بدنی و بازیهای دبستانی

تعداد واحد: ۲ واحد

نوع واحد: عملی

پیشنیاز: تربیت بدنی ۲۰۱

هدف: فارغ التحصیل رشته آموزش ابتدایی، لازم است با ویژگیهای جسمی و ذهنی کودک دوره ابتدایی، آشنا شود و بتواند برای رشد و توسعه این ویژگیها برنامه ریزی کند.

اهداف جزئی:

- ۱- آشنایی با نیازهای حرکتی کودکان دبستانی.
- ۲- آشنایی با تفاوتهای فردی و ویژگیهای دختران و پسران در زمینه فعالیتهای حرکتی.
- ۳- آشنایی با انواع مختلف بازیهای دبستانی.
- ۴- آشنایی با رشد حرکتی و عضلانی کودکان دبستانی.
- ۵- آشنایی با اهداف، فلسفه و مفاهیم تربیت بدنی و بازی.
- ۶- آشنایی با نحوه اجرا و ارائه بازیهای دبستانی.

سرفصل دروس: (۳۳ ساعت)

- ۱- تعریف تربیت بدنی و بازی و فلسفه وجودی، آنها.
- ۲- آشنایی با بازیها و نقش تربیتی، آنها برای کودکان مقطع ابتدایی.
- ۳- بررسی و مطالعه خصوصیات جسمی و روانی کودکان دبستانی.
- ۴- بررسی و مطالعه خصوصیات مربوط به دختران و پسران در سنین دبستان.
- ۵- اصول انتخاب بازیها و حرکات مناسب برای رشد ویژگیهای مورد نیاز کودکان دبستانی.
- ۶- بررسی و انتخاب بازیهای گروهی و انفرادی برای دانش آموزان دبستانی.
- ۷- مطالعه تاثیر بازیهای انفرادی و اجتماعی در ابعاد مختلف شخصیت دانش آموزان دبستانی.
- ۸- برنامه ریزی حرکات ورزشی برای دانش آموزان دبستانی.
- ۹- روشهای آزمون (ارزشیابی) آمادگی جسمانی و تواناییهای حرکتی کودکان و همچنین آشنایی.
- ۱۰- آشنایی عمومی، حرکات ورزشی و موارد استفاده آنها (بارویکرد تقویتی و اصلاحی). کلی با هنجاریهای آشنایی جسمی در سنین پائین.
- ۱۱- مطالعه و آشنایی کلی با مفاهیم و اصول بهداشتی در ارائه بازیها و حرکات ورزشی.

فعالیت‌های هنری و کاردستی کودکان دبستان

تعداد واحد: ۱ واحد

نوع واحد: عملی

پیشنیاز: آموزش هنر

هدف: آشنا کردن دانشجو با اهمیت و ضرورت فعالیت‌های هنری

توانائی تولید و آموزش برخی از فعالیت‌های هنری در راستای آموزش به کودکان
آشنائی با ویژگی‌های هنر کودکان و نقش آنها در رشد و تعالی عمومی کودکان دبستانی

سرفصل دروس: (۳۲ ساعت)

- ۱- طبقه بندی مراحل تکامل هنر از کودکی تا بزرگسالی
- نظریه های ادراکی ، بوم شناختی، اطلاعات تغییر ناپذیر ، ساخت گمراهان کشتالت.
- ۲- آشنایی با انواع فعالیت های هنری در دبستان
- نقاشی و کاردستی ، موسیقی، کتابخوانیو قصه گوئی، نمایش خلاق، خط و خطاطی روزنامه دیواری،
- ۳- تاثیر نقاشی و کاردستی در رشد عمومی کودک و نوجوان
- ۴- آشنایی با روشهای گوناگون نقاشی - (خط ونقطه، افشانگری، نقاشی با انگشتان، چاپ، آبرنگ، گچ ومدادو.....)
- ۵- آشنایی با هنر کاردستی و طبقه بندی آن: کاغذو تا، کاغذ و برش، کلاژ، حجم سازی، ماسک سازی (کاردستیهای عملی ، تزئینی ، کاربردی) مجسمه سازی با گل و خمیرو.....
- ۶- آشنایی با مواد و ابزار کار(چسبها ، رنگها، جلادهنده ها، ابزار برش، ابزار پرداخت) خمیرها
- ۷- نکات ایمنی در ساخت
۸. استفاده از مواد بی مصرف و دورریختنی ها

روانشناسی رشد و تکامل از تولد تا هفت سالگی و مبانی زبان آموزی

تعداد واحد : ۲

نوع واحد : نظری

پیشنیاز : روان‌شناسی رشد، (۱) و (۲)

هدف : آشنائی دانشجویان با چگونگی پیدایش زبان و توسعه آن در کودکان و عوامل مؤثر در پیشرفتهای زبانی.

سرفصل درس : (۳۳ ساعت)

- زبان چیست؟
- روانشناسی و زبان آموزی
- تئوریهای رشد زبان
- هدفهای زبان آموزی
- زبان‌شناسی، روانشناسی زبان، جامعه‌شناسی زبان
- زبان و ادبیات
- سطوح اساسی یادگیری زبان
- پایه‌های زبان و مراحل زبان آموزی
- ارکان زبان
- تفکر و زبان
- راهبردهای آموزشی در تدریس زبان
- نقش زبان در یادگیری کودکان
- آسیب‌شناسی زبان
- ارزشیابی زبان

روش های عمده و متداول آموزش و پرورش پیش دبستانی

تعداد واحد: ۲ واحد

نوع واحد: نظری- عملی

پیشنیاز: کلیات روشها و فنون تدریس

هدف:

۱. شناخت انواع روشها و مدل‌های آموزش و یادگیری سنتی و جدید

۲. شناخت روشهای آموزشی مطلوب و متداول

سرفصل دروس (۴۸ ساعت)

- مدل‌های اساسی برنامه ریزی: تعریف، اهداف و ویژگی‌ها.
- مدل معلم محور: اهداف، ویژگیها و خصوصیات و نحوه ارزشیابی.
- مدل کودک محور (غیر رسمی): اهداف، ویژگیها و خصوصیات و نحوه ارزشیابی.
- مدل رشدی - شناختی (پیاژه): اهداف، ویژگیها و خصوصیات و نحوه ارزشیابی.
- بررسی روشهای آموزشی کودکان پیش از دبستان:
  - ۱- روش ماریامونته سوری در خانه کودکان: اصول، چگونگی و فرایندکار.
  - ۲- روش فردریک فروبل در باغ کودکان: اصول، چگونگی و فرایندکار.
- بررسی روشهای متداول و نوین در آموزش و پرورش پیش از دبستان:
  - ۱. روش فعال
  - ۲. روش موضوع محور: روشهای خاص برای آموزش موضوعات خاص
    - الف: روش شعر خوانی و گروه محور.
    - ب: روش گردش علمی و مشاهده
    - ج: روش قصه گویی
    - د: روش بازی
    - ه: روشهای آموزش خواندن، نوشتن و شمار آموزی
    - و: ....

کاربرد آزمون و شیوه های ارزشیابی شناخت کودک

تعداد واحد: ۲ واحد

نوع واحد: نظری و عملی

پیشنیاز:

هدف: آشنایی دانشجویان با مبانی نظری و فنون کاربرد آزمون های روانی ویژه کودکان پیش دبستانی، کسب مهارتهای لازم برای ارزشیابی این کودکان از طریق اجرا، نمره گذاری و تفسیر نتایج آزمون ها.

سرفصل دروس: (۴۸ ساعت)

۱- در بعد نظری:

- موقعیت آزمون های پیش دبستانی در بین سایر آزمون ها- تقسیم بندی آزمون های روانی
- خصوصیات یک آزمون خوب (روانی - اعتبار) - محاسبه سطح دشواری سئوالات، محاسبه سطح تمیز سئوالات، شیوه های محاسبه ضرایب همبستگی.
- هوش و نظریه های آن- تعریف هوش - نظریه های عاملی- نظریه های فرآیند مداری هوش.

۲- در بعد عملی:

- آزمون و کلسرپیش دبستانی - آزمون رشد روانی - حرکتی ایرن لیزن وادتبرونه.
- آزمون رشد هماهنگی بیری- آزمون تصاویر در هم آندره ای.
- آزمون ادمک گودانیاف - آزمون C.A.T- آزمون P.N.
- آزمون رشد سازشی و انیلند، آزمون لایتر - آزمون بندر کودکان.
- آزمون رشد حرکتی فراسیتیک.

ادبیات کودکان در دوره معاصر

تعداد واحد : ۲ واحد

نوع واحد : نظری - عملی

پیشنیاز : ادبیات کودکان و نوجوانان (دوره کارشناسی).

۱. هدف شناخت : چگونگی نقش پذیری و پرورش رشد همه جانبه کودکان و نوجوانان از طریق مطالعه و کتابخوانی.

۲. آشنایی با ادبیات کودکان معاصر و نحوه ترغیب کودکان به کتاب و کتابخوانی

۳. آشنایی با نحوه انتخاب و معیارهای ارزشیابی کتاب

سرفصل‌ها :

۱. نقش و ضرورت

- بررسی اهمیت و ضرورت کتاب و کتابخوانی در کودکان.
- بررسی تفاوت‌های موجود در ادبیات کودکان و بزرگسالان.
- شناخت ارکان، اصول و اهداف در ادبیات کودکان معاصر.

۲. بررسی محتوایی

الف : افسانه‌ها

- افسانه‌ها و محتوای تربیتی آنها
- افسانه‌ها در عصر تکنولوژی
- استفاده از طرح قصه‌های عامیانه در افسانه‌های جدید
- تجزیه و تحلیل محتوایی افسانه‌های جدید و قدیم
- بررسی معیار انتخاب و ارزشیابی افسانه‌ها

ب : داستان‌های واقعی

- بررسی داستان‌های واقعی در همانند سازی کودکان
- چگونگی عمل تطبیق و طرح افکنی در داستان‌های واقعی
- استفاده از ادبیات کلاسیک در کسب تجارب مفید
- تجزیه و تحلیل محتوایی داستان‌های واقعی معاصر
- بررسی معیار انتخاب و ارزشیابی داستان‌های واقعی

ج : شعر

- جایگاه شعر در تعلیم و تربیت
- بررسی ادبیات آهنگین کودکان ایران
- مطابقت شعر کودکان با مراحل رشد شناختی
- نقد و بررسی اشعار و معیار انتخاب و ارزشیابی شعر کودکان

د: کتب علمی

نقش و اهمیت کتب علمی در پیشرفت ذهنی کودکان
نحوه انتخاب و استفاده از کتب علمی در جهت توسعه دید کودکان
تجزیه و تحلیل محتوای کتب علمی و معیار ارزشیابی آنها

۳. نقشی و اهمیت مطالعه

نحوه پرورش انگیزه مطالعه در کودکان
مطالعه در خدمت پرورش خلاقیت
عوامل موثر و بازدارنده در رشد و گسترش مطالعه
آشنائی با طرحهای جدید توسعه کتابخانه و کتابخوانی کودک

۴. کار عملی

نقد و بررسی کتابهای کودکان و نوجوانان

* مقالات

فعالیت‌های هنری کودکان پیش دبستانی

تعداد واحد: ۱ واحد

نوع واحد: عملی

پیشنیاز:

- هدف: ۱- آشنا کردن دانشجو با خلاقیت و چگونگی ایفای نقش خلاق در زندگی
۲- بررسی و ایجاد تفکر خلاق و کمک به آموزش جهان بینی و شناخت بهتر از طریق هنر.
۳- کمک به پرورش عاطفی و رشد تخیل از طریق هنر.
۴- شناخت هنرهای کودکان.

سرفصل دروس:

۱- تعریف خلاقیت:

- نظریه های موجود در خلاقیت - هنر وسیله ای برای شکل گیری ذهن خلاق - ماهیت خلاقیت - نمایش خلاق و انواع آن
- بررسی هنرهای خلاق برای کودکان - روش استفاده از نمایش خلاق در آموزش کودکان دبستانی
- ۲- رهیافت تکاملی هنرها (طبقه بندی مراحل تکاملی هنر از کودکی تا بزرگسالی):
  - بررسی نظریه های هنر - نظریه ادراکی تصاویر-نظریه بوم شناختی - نظریه اطلاعات تغییر ناپذیر
  - نظریه ساختار گرایان - نظریه گشتالت و ادراک تصاویر- قصه گوئی همراه با حرکات تخیلی
- ۳- فرآیند نقاشی و اثرات آن:
  - سبک های ترکیب بندی - زبان تصویری - سرود خوانی و حرکات نمایشی - رجحان الگو و حرکت
  - ترتیب و توالی - طرح ها.
- ۴- نقاشی کودکان به مثابه هنر:
  - مقایسه نقاشی کودک با هنر ابتدایی - مقایسه کودک با هنر مدرن- مقایسه درک هنر کودکان
  - مقایسه نقاشی و اندیشه - شباهت و اختلاف بین هنر عامیانه ، ساده و بدوی.
- ۵- بررسی اطلاعات به دست آمده از هنر کودکان:
  - نقاشی های نمادین - شفاف بینی - اطلاعات خاص دیدگاه - جنبه های بیانی - شاخص های عاطفی.

کار عملی:

- بررسی نقاشی های کودکان و تفسیر آنها
- پژوهشی در زمینه یکی از فعالیت‌های هنر کودکان و اثرات آن.

تربیت بدنی و بازیهای پیش دبستانی

تعداد واحد: ۱ واحد

نوع واحد: عملی

پیشنیاز: تربیت بدنی ۲۰۱

هدف: فارغ التحصیل رشته آموزش پیش دبستانی لازم است با ویژگیهای جسمی و ذهنی کودک قبل از دبستان

آشنا شود و بتواند برای رشد و توسعه این ویژگیها را با فعالیتها و برنامه ریزی مناسب، پیگیری کند.

اهداف اختصاصی به شرح زیرند:

- ۱- آشنایی با اهداف، فلسفه و مفاهیم تربیت بدنی و بازی
- ۲- آشنایی با نیازهای حرکتی کودکان پیش دبستانی.
- ۳- آشنایی با عوامل موثر در رشد و تکامل حرکتی کودک.
- ۴- آشنایی با تفاوتهای فردی کودکان، در زمینه حرکات و فعالیتهای حرکتی.
- ۵- آشنایی با انواع مختلف بازیهای دبستانی و پیش دبستانی.
- ۶- آشنایی با نحوه اجرا و ارائه بازیهای دبستانی.

سرفصل دروس: (۳۲ ساعت)

- ۱- تعریف تربیت بدنی و بازی و فلسفه وجودی آنها.
- ۲- آشنایی با بازیها و نقش تربیتی، آنها برای کودکان قبل از دبستان.
- ۳- بررسی و مطالعه خصوصیات جسمی و روانی کودکان دبستانی.
- ۴- بررسی و مطالعه خصوصیات مربوط به دختران و پسران در سنین دبستان.
- ۵- آشنایی با مفاهیم و اصول بهداشتی در ارائه حرکات ورزشی و بازی.
- ۶- اصول انتخاب بازیها و حرکات مناسب برای رشد ویژگیهای مورد نیاز کودکان پیش دبستانی.
- ۷- بررسی و انتخاب بازیهای گروهی و انفرادی برای دانش آموزان پیش دبستانی.
- ۸- مطالعه تاثیر بازیهای انفرادی و اجتماعی در ابعاد مختلف شخصیت کودکان پیش دبستانی.
- ۹- برنامه ریزی و اجرای حرکات ورزشی مناسب کودکان پیش دبستانی.
- ۱۰- روشهای آزمون (ارزشیابی) آمادگی جسمانی و تواناییهای حرکتی کودکان و همچنین آشنایی کلی با ناهنجاریهای اکتسابی جسمی در سنین پائین.
- ۱۱- آشنایی عمومی با حرکات ورزشیو موارد استفاده، آنها (با رویکرد تقویتی و اصلاحی).

مبانی و روشهای ارتباط با خانواده

تعداد واحد: ۲ واحد

نوع واحد: نظری- عملی

پیشنیاز: مبانی راهنمایی و مشاوره

هدف:

سرفصل دروس (۴۸ ساعت)

۱- ارتباط و آموزش خانواده چرا؟

- اهمیت ارتباط دو جانبه بین خانواده ها و مذاکره پیش از دبستان
- روند ارتباط با خانواده ها و اهداف برنامه

۲- برنامه ریزی برای ارتباط با خانواده

- طراحی اولین گامهای ویژه

- شناخت جامعه خانواده و خصوصیات انواع والدین (مقتدر، آزادمنش، منطقی و غیره)

- درک نگرشها و ارزشهای دینی و مذهبی اجتماعی و فرهنگی خانواده

- کار با والدین داوطلب و چگونگی برقراری ارتباط با والدین

- معرفی و آشنایی دادن والدین نسبت به موقعیت و مقررات و سیاستهای مراکز پیش دبستانی

- تحلیل و تفسیر روند رشد و پرورش کودکان پیش دبستانی برای والدین

- مشاوره و مصاحبه گفتگو

۳- طراحی برنامه های ویژه برای والدین

- شناخت خلاقتهای والدین

- انجام کارهای گروهی و ارتباط خانواده ها با یکدیگر

- شناخت منابع اجتماعی برای پیشبرد اهداف آموزش و پرورش کودکان با کمک والدین

۴- شناخت مسایل و مشکلات کودکان و روند پیشگیری و حل مشکلات آنها

- تکنیکهای فردی و گروهی

- شناخت و پیشگیری و درمان مشکلات خاص کودکان (گوشه گیری، دروغگوئی، پرخاشگری،

اعتماد به نفس، لجبازی، حسادت، شب اداری، لکنت زبان، ترس و غیره)

- مشکلات خاص کودکان ونحوه ارتباط والدین آنها

بخش منابع دوره کارشناسی ارشد علوم تربیتی

با ۳ گرایش:

۱- آموزش و پرورش تطبیقی

۲- آموزش و پرورش ابتدایی

۳- آموزش و پرورش پیش دبستانی

تاریخ آموزش و پرورش ایران و جهان :

الف: منابع فارسی

صدیق، عیسی (۱۳۴۹). تاریخ فرهنگ ایران از آغاز تا زمان حاضر، تهران: انتشارات دانشگاه تهران .
درانی، کمال (۱۳۷۶) . تاریخ آموزش و پرورش ایران قبل و بعد از اسلام . تهران: انتشارات سمت.
الماسی، علی محمد (۱۳۷۶) . تاریخ آموزش و پرورش اسلام و ایران . تهران: انتشارات امیرکبیر.
دورانت، ویل (۱۳۶۵) . تاریخ تمدن. کتاب اول، بخش اول. (احمد آرام مترجم) . تهران: انتشارات انقلاب اسلامی.

راوندی، مرتضی (۱۳۶۶) . سیر فرهنگ و تاریخ تعلیم و تربیت. تهران: انتشارات نگاه.
کساتی، نورالله (۱۳۶۸) . مدارس نظامیه و تاثیرات علمی واجتماعی آن . تهران: انتشارات امیرکبیر.
صفا، ذبیح الله (۱۳۶۴) . آموزش و پرورش در ایران. تهران: انتشارات نوین.
امان الله، صفوی (۱۳۶۶) . روند تکوینی و تطبیقی تعلیم و تربیت جهانی در قرن بیستم. تهران: وزارت فرهنگ و ارشاد اسلامی.

ب: منابع انگلیسی

Neuil, I. (1995). The International Encyclopedia of National system of Education. England: Oxford Press.

Jean, Tomas (1977) . World Problem in Educaion, Paris, UNESCO
Boyd, William (1965) . History of Western Education; 9th ed . New York

مبانی و اصول اقتصادی، اجتماعی آموزش و پرورش :

الف: منابع فارسی

شریعتمداری، علی (۱۳۷۵) . جامعه و تعلیم و تربیت تهران: انتشارات امیر کبیر .
جان ویزی ( ) . اقتصاد آموزش و پرورش (محمد برهان منش مترجم) . تهران: انتشارات راوندی، مرتضی (۱۳۶۶) . سیر فرهنگ و تاریخ تعلیم و تربیت. تهران: انتشارات نگاه .
توسلی، عباس (۱۳۷۹) . عوامل اجتماعی تعلیم و تربیت. فصلنامه تعلیم و تربیت شماره ۳۰ .
پیوند، سعید (۱۳۷۹) . گرایشهای جدید در جامعه شناسی آموزش و پرورش. فصلنامه تعلیم و تربیت شماره ۶۳.

آقا زاده، احمد (۱۳۷۹) . آموزش و پرورش در توسعه اجتماعی، اقتصادی در ژاپن و انگلستان. تهران: سازمان سمت.

دورکیم (۱۳۷۱) . آموزش و پرورش و جامعه، (علی محمد کاردان، مترجم) . تهران: انتشارات دانشگاه تهران.

ب: منابع انگلیسی

Roignat, R. (1994). Relation of Educational Plans to Economic and Social Planning . Paris: Unesco.

Garg, V.P.(1989). Economics of education . New Delhi, India Bhopal press.

مکاتب فلسفی و آراء تربیتی :

الف: منابع فارسی

- فیلیپ، جی اسمیت (۱۳۷۳). فلسفه تعلیم و تربیت . (سعید بهشتی مترجم). تهران: انتشارات بعثت. وایرت اولیخ (۱۳۷۵). تاریخ اندیشه های تربیتی: مرییان بزرگ (علی شریعتداری مترجم) اصفهان: دانشگاه آزاد واحد خوراسگان .
- شائوژان (۱۳۷۲). مرییان بزرگ. (غلامحسین شکوهی مترجم). تهران: انتشارات دانشگاه تهران .
- مرلین، ویلیام (۱۳۵۲). تاریخ اندیشه های تربیتی در غرب- (فریدون بازرگان مترجم). تهران: انتشارات دانشگاه تهران.
- مایر، فردریک (۱۳۷۴). تاریخ اندیشه های تربیتی. (علی اصغر فیاض مترجم). تهران: انتشارات سمت . (دو جلد)
- کانت، امانوئل (۱۳۶۸). تعلیم و تربیت. (غلامحسینی شکوهی مترجم). تهران: انتشارات دانشگاه تهران .
- غزالی، ابوحامد محمد (۱۳۶۱). کیمیای سعادت. تهران: انتشارات علمی و فرهنگی .
- شریعتمداری، علی (۱۳۷۱). اصول فلسفه و آموزش و پرورش. تهران: انتشارات امیر کبیر.
- مولوی، مولانا جلال الدین بلخی (۱۳۷۴). دوره کامل مثنوی. تهران: انتشارات نشر طلوع .
- محمد حسین طباطبائی (علامه) ( ) تفسیر المیزان و اصول فلسفه و روش رئالیسم.
- اوزمن، هووارد ا. کراور، ساموئل ام. (۱۳۷۹). مبانی فلسفی تعلیم و تربیت. (غلامرضا متقی فر، هادی حسین خانی، عبدالرضا ضربایی، محمد صادق موسوی نسب و هادی رزاقی مترجمان، زیر نظر غلامعلی سرمد). قم: موسسه آموزشی و پژوهشی امام خمینی (تاریخ انتشار اثر به زبان اصلی ...)
- نلر، جی، اف (۱۳۷۷). آشنائی با فلسفه آموزش و پرورش. (فریدون بازرگانی مترجم). تهران: سمت. (تاریخ انتشار اثر به زبان اصلی...).
- الیاس، جان ال. (۱۳۸). فلسفه تعیم و تربیت: دیدگاههای باستانی و معاصر. (عبدالرضا ضربایی وهادی حسینخانی مترجمان زیر نظر سعید بهشتی). قم: موسسه آموزشی و پژوهشی امام خمینی
- بهشتی ، سعید (۱۳۷۷). زمینه ای برای باز اندیشی در فلسفه تعلیم و تربیت. تهران: نشر ویرایش.
- باقری، خسرو (۱۳۷۵). دیدگاههای جدید در فلسفه تعلیم و تربیت. تهران: انتشارات نقش هستی.
- اسماعیل علی ، سعید (۱۳۷۷). پژوهشی پیرامون چند فلسفه تربیتی معاصر. (عباس عرب مترجم). مشهد: آستان قدس رضوی.
- بارو ، رایین؛ وودز، دونالد (۱۳۷۶). در آمدی بر فلسفه آموزش و پرورش. تهران: انتشارات دانشگاه تهران.
- شفیلد، هری (۱۳۷۵). کلیات فلسفه آموزش و پرورش. (غلامعلی سرمد مترجم). تهران: نشر قطره.
- شعاری نژاد، علی اکبر (۱۳۷۸). فلسفه آموزش و پرورش. تهران: انتشارات امیرکبیر.

سجادی، سید مهدی (۱۳۷۸). چند مبحث اساسی در فلسفه تعلیم و تربیت. تهران: انتشارات امیرکبیر.

کاربرد رایانه در آموزش و پرورش:

الف: منابع فارسی

سعادت، سعید ( ) . میانی کامپیوتر. تهران: انتشارات مجتمع فنی تهران .

سعادت، سعید ( ) . خود آموزش سیستم عامل . تهران: انتشارات مجتمع فنی تهران .

سعادت، سعید ( ) . آموزش سریع ویندوز . تهران: انتشارات مجتمع فنی تهران .

روش تحقیق در آموزش و پرورش:

الف: منابع فارسی

بست، جان ( ) . روشهای تحقیق در علوم تربیتی و رفتاری . (حسن پاشا شریفی و نرگس طالقانی مترجم).

تهران:

دلاور، علی (۱۳۷۸). مبانی نظری و علمی پژوهش در علوم انسانی واجتماعی . تهران: انتشارات رشد .

گرلینجر، فرانک (۱۳۷). مبانی پژوهش در علوم رفتاری، جلد اول (حسن پاشا شریفی و جعفر نجفی زند

مترجمان) . تهران : انتشارات آوای نور.

دلن، ون. بالیدی، دثو (۱۳۷۳). مبانی پژوهش در علوم تربیتی، جلد اول . (جعفر نجفی زند مترجم). تهران :

نشر قوس .

آقازاده، احمد (۱۳۷۸). تاریخ تحول آموزش و پرورش تطبیقی . تهران : انتشارات افراسیاب .

ب: منابع انگلیسی

Jurgen Schriewer, & Holmes, Brain(eds)(1988). Theories and Methods in Comparative Education. Frankfurt: Verlay Peter Lang.

Ababach, Philip G.& Kelly,Gail p.(1986). New Approaches to Comparative Education Chicago: The University of Chicago press.

Eckstein, M.A. & Harold J. Noah (1989). Scientific Investigations in Comparative Education.

Chmpbell. D.T. & J.c, Stanely(1994). Experimental and Quasi-Experimental Designs. Chicago:

متون تخصصی در آموزش و پرورش تطبیقی

الف: منابع فارسی

آقازاده، احمد (۱۳۷۹). آموزش و پرورش تطبیقی (فصل دهم: اصطلاحات و مفاهیم اساسی در آموزش و

پرورش). تهران : سازمان سمت .

منابع فارسی که شامل واژه های کلیدی در مباحث آموزش و پرورش تطبیقی به زبان انگلیسی می باشد.

به منابع انگلیسی

Thomas, Jean (1975). World problem in Education . Paris: Unesco Press.
Intenational Encyclopedia (1994).of Education. Vol, 11, Stockholm University press.

سیر تحول و توسعه آموزش و پرورش تطبیقی :

الف:منابع فارسی

- آقا زاده ، احمد (۱۳۷۷) . تاریخ تحول دانش آموزش و پرورش تطبیقی و بین الملل- تهران: نشر المراسیاب بهمن.
- توما، ژان (۱۳۷۸) . مسایل جهانی آموزش و پرورش (چاپ سوم) . (احمد آقازاده مترجم) . تهران، مرکز نشر دانشگاهی.
- کوی، لوتان (۱۳۷۵) . آموزش و پرورش تطبیقی . (محمد یحیی دوزی سرخابی مترجم) . تهران: سازمان سمت،
- آقازاده، احمد (۱۳۷۹) . آموزش و پرورش تطبیقی . تهران : سمت .

به منابع انگلیسی

- Hall, W.D. (1998) . Comparative Education: Contemporary Issues and trend . paris: UNESCO .
- Eckstein, M.A. & HaroldJ. Noah (1969) .Sientific Investigations in Comparative Education . London : Macmillan.
- Murray, Thomas R. (Ed) (1991) .International Comparative Education. Practices, and prospects. Oxford pergamon press.
- UNESCO (1999) . World Education Report. Paris, 2000:UNESCO

مبانی و اصول آموزش و پرورش تطبیقی:

الف:منابع فارسی

- آقازاده، احمد (۱۳۷۲) . تاریخ تحول دانش تعلیم و تربیت تطبیقی- تهران : انتشارات جهاد دانشگاهی.
- آقازاده، احمد (۱۳۷۵) . آموزش و پرورش تطبیقی، چاپ پنجم . تهران : دانشگاه پیام نور.
- لوتای، کوی ( ) (آموزش و پرورش تطبیقی. چاپ دوم . تهران : انتشارات رشد .
- محسن پور، بهرام (۱۳۷۷) . ضرورت جامعه نگری بهنگام استفاده از تجارت آموزشی ملل. مجله پژوهش در مسایل تعلیم و تربیت شماره ۷ و ۸ .
- پور مقدس، علی (۱۳۷۷) . آموزش و پرورش تطبیقی چاپ دوم . تهران: انتشارات رشد .

به منابع انگلیسی

- Holmes, Brain A.(1988). Theories and Methods in Comparative Education . London: Peten Lang Press.
- King, Edmond (1970). Their Schools and Ours. London: Holt, Rinehart .

Hall, W.D(1990). Comparative Edncation. Contemporary Issues and Trends . Paris: UNESCO.

نظریه های بنیادین آموزش و پرورش تطبیقی:

الف: منابع فارسی

آقازاده، احمد (۱۳۶۸). تاریخ تحول دانش تعلیم و تربیت تطبیقی. تهران: واحد انتشارات جهاد دانشگاهی.
توما، ژان (۱۳۶۸). مسائل جهانی آموزش و پرورش (احمد آقازاده مترجم). تهران: مرکز نشر دانشگاهی.
لوتان، کوی ( ) آموزش و پرورش تطبیقی چیست و به چه کار می آید؟ (مرتضی امین فر، مترجم).

لوتان، کوی (۱۳۷۵) آموزش و پرورش تطبیقی (محمد یمنی دوزی سرخانی، مترجم) تهران: سمت.
کانل وی، اف. (۱۳۶۸). تاریخ آموزش و پرورش در قرن بیستم (حسن افشار، مترجم). تهران: مرکز نشر دانشگاهی.

مهران، گلنار(۱۳۷۶). جزوه درس آموزش و پرورش تطبیقی. تهران: انتشارات دانشگاه الزهرا.
مجموعه مقالاتی پیرامون آموزش و پرورش تطبیقی نمای تربیت (فصلنامه تربیتی یونسکو)، جلد اول، شماره ۲، دروه جدید ۱۳۷۰.

ب: منابع انگلیسی

Thomas, Robert Murray(Editor) (1993). International Comparative Education. Oxford: perganon Press.
Holmes, Brian(1988). Theories and Methods in Comparative Education. London: Peten Lang Press.
Sodhi, T.S. (1986). Textbook of Comparative Education . Paris: patiala press.

بررسی نظامهای آموزش و پرورش در کشور های پیشرفته صنعتی :

الف: منابع فارسی

آقازاده، احمد (۱۳۷۸). آموزش و پرورش در انگلستان (ولز) چاپ سوم. تهران: توس.
آقازاده، احمد (۱۳۷۷). آموزش و پرورش در ژاپن امروز جزوه درسی. تهران: انتشارات دانشگاه علامه طباطبائی.

مهر محمدی، محمد(۱۳۷۵). کندوکاو در برخی از ابعاد آموزش و پرورش جمهوری آلمان و مقایسه با آموزش و پرورش جمهوری اسلامی ایران. تهران: پژوهشکده تعلیم و تربیت.
مشایخی، فریده (۱۳۷۶). نگاهی به نظام آموزش فرانسه. تهران: پژوهشکده تعلیم و تربیت.
سرکار آراتی، محمدرضا (تیر ۱۳۷۵). روشهای نوین بهبود کیفیت فرآیند یاددهی و یادگیری در ژاپن. مجله روانشناسی و علوم تربیتی دانشگاه تهران (به زبان انگلیسی).

سرکارآرانی، محمدرضا (پائیز ۱۳۷۸) پژوهش مشارکتی معلمان در کلاس درس: تجربه ژاپن در پرورش حرفه ای معلمان در مدرسه. فصلنامه تعلیم تربیت شماره ۳، صص ۷۶-۶۱.

آقازاده، احمد (۱۳۷۹). پژوهشی تطبیقی و تحلیل در باب ویژگیهای نظام آموزش و پرورش آلمان. تهران: پژوهشکده تعلیم و تربیت.

محسن پور، بهرام (۱۳۶۷). تحولات آموزش و پرورش متوسطه در دو قرن اخیر در اروپای غربی و آمریکا. فصلنامه تعلیم و تربیت، شماره ۱۳ و ۱۴.

ب: منابع انگلیسی

Aso, M, Armano (1989). Education and Japan's Modernization. Tokyo: Education Information service (1997). The British Educational System; E.I.S, London: Neuil, T. (1995). The International Encyclopedia of National system of Education. London: Oxford Press.

بررسی نظامهای آموزش و پرورش در کشورهای در حال توسعه

الف: منابع فارسی

احمد، صافی ( ) . آموزش و پرورش در هند و پاکستان و وجوه ممیز و مشترک آن با آموزش و پرورش کشور ایران. تهران: فصلنامه تعلیم و تربیت.

احمد، صافی (۱۳۷۳) . تربیت معلم در ایران، هند و پاکستان. تهران: انتشارات مدرسه.

صفوی، امان الله (۱۳۶۶). روند تکوینی و تطبیقی تعلیم و تربیت جهانی در قرن بیستم. (تالین مترجم) تهران: انتشارات.

مجتهدزاده، غلامحسینی (۱۳۶۸). مقدمه ای بر اصول و برنامه ریزی منطقه ای. تهران: انتشارات دفتر آموزشهای ضمن خدمت.

صبح خیز، ناصر (۱۳۶۰). راهنمای بین الملل نظامهای آموزشی. تهران: انتشارات.

فرجاد، محمد علی (۱۳۷۰). آموزش و پرورش تطبیقی. تهران: انتشارات رمز.

مشایخی، محمد (۱۳۵۲). آموزش و پرورش تطبیقی. تهران: انتشارات دانشگاه تربیت معلم.

آقازاده، احمد (۱۳۶۸). تاریخ تحول تعلیم و تربیت تطبیقی. تهران: جهاد دانشگاهی.

آقازاده، احمد (۱۳۷۳). آموزش و پرورش تطبیقی. تهران: دانشگاه پیام نور.

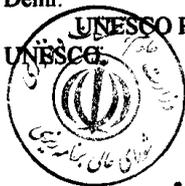
کاگل وی. اف. (۱۳۶۸). تاریخ آموزش و پرورش در قرن بیستم. (حسن افشار مترجم). تهران: انتشارات الماسی، علی محمد (۱۳۷۵). آموزش و پرورش تطبیقی. تهران: انتشارات رشد.

صدری وحید، داریوش (۱۳۶۷). توسعه آموزش و پرورش در آسیا و اقیانوس آرام. فصلنامه و تعلیم و تربیت، شماره ۱۳ و ۱۴.

کیامنش، علیرضا (۱۳۷۷). برنامه قصد شده برای درس ریاضی دوره ابتدایی در ایران و چند کشور جهان، مجله پژوهش در مسایل تعلیم و تربیت شماره ۸ و ۷.

ب: منابع انگلیسی

Hanson, John, W, (1989), Education in Developing Nations. Michinan: Michinan State Unirersity Press.
Hommedi, A.H. (1990). University Administration in Developing Countries. India: Delhi:
UNESCO Regional Report (2000). On Education for all in the Arab States. Cairo:

سمینار بررسی تطبیقی مسائل آموزش و پرورش ایران و سایر کشورهای جهان :

الف: منابع فارسی

توما، ژان ( ) . مسائل جهانی آموزش و پرورش (احمد آقازاده مترجم) . تهران: انتشارات نشر دانشگاهی.
کومز، فیلیپ ( ) . بحران جهان تعلیم و تربیت (فریده آل آقا مترجم) . تهران :
امیر، علی (۱۳۷۴) . تفکر در آموزش و پرورش برای قرن بیست و یکم . تهران : انتشارات مدرسه.
دلور، ژاک و دیگران (۱۳۷۵) . آموختن گنج پنهان . (فقیهی و رئوف مترجم) . تهران: انتشارات پژوهشکده
تعلیم و تربیت.
خلغالی، مرتضی (۱۳۷۵) . نقدی بر نظام امتحانی و سنجش یادگیریهای دانش آموزان در ایران . تهران:
پژوهشکده تعلیم و تربیت.
مهران، گلنار (۱۳۷۶) . بررسی علل ترک تحصیل دختران در منطقه خاور میانه و آفریقا . فصلنامه تعلیم
و تربیت شماره ۴۶.
قورچیان ، نادر قلی (۱۳۷۱) . تحلیلی برسومین اجلاس برنامه آموزش و پرورش برای همه در منطقه آسیا و
اقیانوسیه . فصلنامه تعلیم و تربیت شماره ۳۲ .
سمینار بررسی مقدماتی مسایل نیروی انسانی مورد نیاز کشور در مقاطع دانشگاهی (۱۳۷۲) . فصلنامه تعلیم
و تربیت شماره ۲ .
گزارش کنفرانس جهانی آموزش و پرورش برای همه . فصلنامه تعلیم و تربیت شماره ۵۱
مهر محمدی، محمود (۱۳۷۱ پائیز) . نگاهی به شیوه اصلاح و نوع اصلاحات ضروری در تربیت معلم ،
فصلنامه شماره ۳۱ .

ب: منابع انگلیسی

Aghazadeh, Ahmad (1996). New Perspective in Higher Education: The case of Iran
(paper presented at 9th World Congress of Comparative Education the University of Sydney).
Aziyadeh (1989). Education Development in the Islamic Republic of Iran. Paris:
UNESCO (1995). World Sorvey of Education. Paris:

نقد و بررسی نقش سازمانهای جهانی در توسعه آموزش و پرورش کشورها:

الف: منابع فارسی

توما، ژان ( ) . مسائل جهانی آموزش و پرورش . (احمد آقازاده مترجم) تهران: نشر دانشگاهی.

کومز، فیلیپ ( ) . بحران جهان تعلیم و تربیت، (فریده آل آقا مترجم) تهران:
امیری، علی ( ) . تفکر در آموزش و پرورش برای قرن بیست و یکم . تهران:
دلور، ژاک و دیگران (۱۳۷۵) . آموختن گنج پنهان . (فقیهی و رئوف مترجم) . تهران: انتشارات
پژوهشکده تعلیم و تربیت .

ب: منابع انگلیسی

Sing, Raj Roy(1994). Edncation for the 21th Century. Paris: UNSCO.
UNESCO (2000) . Arab Regional Conference on Education for all the Year 2000.
Cairo :
Unicef (1995). Learning for the 21st Century in the Middle East and North Africa .
Tehran: Unicef.
علاوه بر منابع لاتین و فارسی فوق الذکر، متن گزارشات و مباحث مطروحه در کنفرانسهای بین المللی و انتشارات
سازمانهای جهانی آموزش و پرورش می تواند بعنوان منبع و ماخذ برای این درس در نظر گرفته شود.

نقد و بررسی برنامه های آموزشی و درسی در ایران :

الف: منابع فارسی

فیوضات، یحیی ( ) . مبانی برنامه ریزی آموزشی . تهران : نشر ویرایش .
کومبز، فیلیپ ( ) . برنامه ریزی آموزشی چیست . (برهان منش مترجم) . تهران : انتشارات دانشگاه
تهران .
پوانیان ، ریموند ( ) . اصول برنامه ریزی آموزشی (رابطه طرحهای آموزشی با برنامه ریزی های
اقتصادی - اجتماعی) . (رحمت الله مهرآزمترجم) . تهران : انتشارات زوار .
محسن پور بهرام ( ) . مبانی برنامه ریزی آموزشی . تهران : انتشارات سمت .
واکرمن ، کارلسون ( ) . برنامه ریزی آموزشی (مفاهیم ، استراتژیها و اقدامات) . (غلامعلی سرمد مترجم) .
تهران : انتشارات موسسه پژوهش و برنامه ریزی آموزش عالی .
کارشناسان یونسکو ( ) . فرایند برنامه ریزی آموزشی . (فریده مشایخ مترجم) . تهران : انتشارات
مدرسه .
کوفمن و هرمن ( ) . برنامه ریزی استراتژیک در نظام آموزش و پرورش . (فریده مشایخ و عباس بازرگان
مترجم) . تهران : انتشارات مدرسه .
مک کیون، شرلی د . (۱۳۷۴) . راهنمای برنامه ریزی استراتژیک در آموزش و پرورش . (محمد حسین
یارمحمدیان و سارا پاکاریان مترجم) . تهران : انتشارات فتنوس .
پروند، محمد حسن (۱۳۷۴) . مقدمات برنامه ریزی آموزشی و درسی . تهران: نشر دنیای پژوهش .
تقی پور ظهیر، علی (۱۳۷۶) . مقدمه ای بر برنامه ریزی آموزشی و درسی . تهران: انتشارات آگاه .
مشایخ، فریده ( ) . دیدگاههای نو در برنامه ریزی . تهران: انتشارات سمت .

لوی، الف (۱۳۷۵). مبانی برنامه آموزشی برنامه ریزی درسی مدارس. (فریده مشایخ مترجم). تهران: انتشارات مدرسه.

قورچیان، نادر و تن ساز، فروغ ( ). سیمای روند تحولات برنامه درسیتهران: انتشارات موسسه پژوهش و برنامه ریزی در آموزش عالی.

نفیسی عبدالعسین ( ). بررسی نارساییهای ارتباط نظامهای آموزش و پرورش و بازار کار و ارائه راه حلهای اصلاحی. تهران: انتشارات وزارت آموزش و پرورش.

صافی احمد (۱۳۷۸). سازمان و قوانین آموزش و پرورش. تهران: انتشارات سمت.

صافی احمد (۱۳۷۹). آموزش و پرورش ابتدایی، راهنمایی تحصیلی و متوسطه تهران: انتشارات سمت.

معیری، محمد طاهر ( ). مسائل آموزش و پرورش. تهران: انتشارات امیر کبیر.

ملکی، حسن (۱۳۷۶). برنامه ریزی درسی (راهنمای عملی) تهران: نشر پیام اندیشه.

نفیسی عبدالعسین ( ). بازنگری تجربه برنامه ریزی توسعه آموزش و پرورش در ایران. فصلنامه تعلیم و تربیت شماره‌های ۴۲ تا ۴۲.

طرح کلیات نظام آموزش و پرورش جمهوری اسلامی ایران انتشارات وزارت آموزش و پرورش (۱۳۶۷).
وزارت آموزش و پرورش (۱۳۷۲). طرح نظام جدید آموزش و پرورش متوسطه. تهران: انتشارات وزارت آموزش و پرورش.

آقا زاده، احمد ( ). ویژگیهای آموزش و پرورش ایران و مسائل مربوط به آن تهران: انتشارات سمت.
فصلنامه تعلیم و تربیت (بهار ۱۳۷۸). ویژه برنامه ریزی درسی.
فصلنامه تعلیم و تربیت (زمستان ۱۳۷۹). ویژه برنامه ریزی آموزشی.

مبانی و اصول آموزش و پرورش پیش دبستانی و دبستانی:

الف: منابع فارسی

شریعتمداری، علی (۱۳۵۴). اصول فلسفه تعلیم و تربیت. تهران: انتشارات دانشگاه تهران.

دفتر همکاری حوزه و دانشگاه (۱۳۷۴). فلسفه تعلیم و تربیت. جلد اول. تهران: انتشارات سمت.

مفیدی، فرخنده (۱۳۷۴). برنامه آموزش و پرورش در دوره پیش از دبستان. تهران: انتشارات سمت.

آقازاده، احمد (۱۳۷۶). اصول آموزش و پرورش در دوره ابتدایی. تهران: انتشارات مرکز آموزش عالی

شهید باهنر.

احدی، حسن و نیک، چهره، محسنی (۱۳۷۸). روان شناسی رشد و تکامل (کودکی و نوجوانی) تهران:

انتشارات دانشگاه تهران.

علی شریعتمداری (۱۳۶۴). تعلیم و تربیت اسلامی. تهران: شورای تغییرنظام آموزش و اهداف، اصول و

ویژگیهای دوره پیش دبستانی و دبستانی. تهران: انتشارات.

وزارت آموزش و پرورش (معاونت پژوهشی) (۱۳۷۱). مجموعه مقالات سمپوزیوم جایگاه تربیت در

آموزش و پرورش ابتدایی. تهران: انتشارات تربیت.

شکوهی، غلامحسین (۱۳۷۸). اصول و مبانی آموزش و پرورش . تهران : انتشارات دانشگاه تهران .
دال، فرانک، لی. (۱۳۷۶). بهسازی آموزش ابتدایی در کشورهای در حال توسعه. (مرتضی مشتاقی
مترجم). تهران: انتشارات یونیسف.

ب: منابع انگلیسی مبانی

Beauchamp, George A.(1967). Planning The Elementary SchoolCurriculum. New
York: Allyn & Baeon.
Leeper, Daks (1995). Good School for Young Children. Second Edition. Florida: The
Macmillan Company.

طراحی فضاهای آموزش و پرورش

الف: منابع فارسی

مفیدی، فرخنده (۱۳۷۵). برنامه آموزش و پرورش در دوره پیش از دبستان . تهران: انتشارات سمت.
استابرد، یامح (۱۳۷۷). همه کودکان تیزهوشند اگر... چگونه استعداد های کودکان خود را کشف
و تقویت کنیم . (سهراب سوری مترجم). تهران: نشر دانش.
مفیدی، فرخنده (۱۳۷۹). مدیریت مراکز پیش دبستانی . تهران : انتشارات دانشگاه علامه طباطبائی.
سازمان احیاء مدارس (۱۳۷۷). نقشه های تیب آموزش و پرورش . تهران: سازمان نوسازی مدارس
وزارت آموزش و پرورش.

ب: منابع انگلیسی

Maxcin, George.(1993). Space Organization.U.S.: Wads Wothth publishing
Company.

متون تخصصی در آموزش و پرورش پیش دبستانی و دبستانی

منابع انگلیسی

Proctor, Anne ; Entwhe, Margaret ; Brenda, Juday & Mckenzie, Sandy(1996).
Learning to teach in primary classroom. London: Routeledge.
Ryan , Kevin& Cooper, James M.(1998). Those who can Teach . U.S.: Houghton
Mifflin Company.
Farrel, Michael (1999). Key Issues for primary Schools. London: Routeledge.
White, Pearl & Poster, Cyril (1997). The Self – Moitory Primary school . New York:
Routledge.
Koosha, Mansuor (1998) . English for the Students of preschool and primary
Education . Tehran: Samt .

تعلیم و تربیت اسلامی (۲)

منابع فارسی

- بهشتی، محمد؛ فقیهی علینقی؛ ابوجعفری، مهدی؛ زیر نظر اعرافی، علیرضا (۱۳۷۶). اهداف تربیت از دیدگاه اسلام. تهران: سازمان سمت.
- دلشاد تهرانی، مصطفی (۱۳۷۷). سیری در تربیت اسلامی. تهران: موسسه ذکر.
- حاجی ده آبادی، محمد علی (۱۳۷۷). در آمدی بر نظام تربیتی اسلام. قم مرکز جهانی علوم اسلامی.
- بهشتی، سعید (۱۳۸۰). پژوهشی در نظام تربیت عقلانی بر مبنای سخنان امام علی علیه السلام. تهران: موسسه فرهنگی دانش و اندیشه معاصر.
- باقری، خسرو (۱۳۷۶). نگاهی دوباره به ترتیب اسلامی. تهران: انتشارات مدرسه.
- شریف قریشی، باقر (۱۳۶۲). نظام تربیتی اسلام. تهران: انتشارات فجر.
- قطب، محمد (۱۳۷۵). روش تربیتی اسلام. (سید محمد مهدی جعفری، مترجم). شیراز: انتشارات دانشگاه شیراز.
- احمدی، سید احمد (۱۳۶۸). اصول و روشهای تربیت در اسلام. اصفهان: جهاد دانشگاهی.
- بهشتی، احمد (۱۳۶۰). تربیت از دیدگاه اسلام. قم: دفتر نشر پیام.
- حسینی، سیدعلی اکبر (۱۳۶۹). مباحثی چند پیرامون مبانی تعلیم و تربیت اسلامی. تهران: دفتر نشر فرهنگ اسلامی.
- مطهری، مرتضی (۱۳۷۲). تعلیم و تربیت در اسلام. تهران: انتشارات صدرا.
- مصباح یزدی، محمد تقی (۱۳۷۳). اخلاق در قرآن. قم: انتشارات موسسه در راه حق.
- آموزگار، محمد حسن (۱۳۷۵). اسلام و تزکیه نفس. تهران: انجمن اولیا و مربیان.
- طباطبائی، محمد حسین (۱۳۴۵). قم: مطبوعات دارالعلم.

روشهای پیشرفته تدریس:

الف: منابع فارسی

- جویس، بروس و ویل، مارشا (۱۳۷۶). الگوهای تدریس. (محمد رضا بهرنگی مترجم). تهران: انتشارات تابان.
- پروند، محمد حسن (۱۳۷۹). روشهای پیشرفته تدریس جزوه درس کارشناسی ارشد. تهران: دانشکده روانشناسی و علوم تربیتی دانشگاه تهران.
- نوروزی، داریوش، آقا زاده، احمد و عزت خواه کریم (۱۳۷۶). روشهای و فنون تدریس (رشته علوم تربیتی). تهران: انتشارات دانشگاه پیام نور.
- کافلی، یحیی (۱۳۵۹). کلیات روشها و فنون تدریس با تاکید بر کاربرد در مدارس ایران. زاهدان: جهاد دانشگاهی.
- کیچ، ان. ال. (۱۳۷۶). مبانی علمی هنر تدریس. (محمود مهر محمدی مترجم). تهران: انتشارات مدرسه.

- دلشاد تهرانی، مصطفی (۱۳۷۸). مدرسه حسینی. تهران: خانه اندیشه جوان.
- لشین، سینتیا بی.؛ پولاک، جولین؛ رایگلوت، چارلز ام. (۱۳۷۴). راهبردها و فنون طراحی آموزشی. (هاشم فردانش مترجم). تهران: سمت.
- یغما، عادل (۱۳۷۴). کاربرد روشها و الگوهای تدریس. تهران: انتشارات مدرسه.
- رحال زاده، رضا (۱۳۷۵). راهبردها و فنون طراحی آموزشی. تهران: مؤلف.
- هولفیش، گوردن؛ اسمیت، فیلیپ ژ. (۱۳۵۰). تفکر منطقی روش تعلیم و تربیت. (علی شریعتمداری مترجم).
- صفوی، امان الله (۱۳۷۳). کلیات روشها و فنون تدریس. تهران: انتشارات معاصر.
- سیف، علی اکبر (۱۳۷۸). روشهای اندازه گیری و ارزشیابی آموزشی. تهران: نشر دوران.
- شکلتون، یوپان وناچر، کلیو (۱۳۷۶). تفاوتهای فردی. تهران: انتشارات فاطمی.

بده منابع انگلیسی

- Ryan, Kevin & Cooper, Jolmes M. (1998). Those who can teach. Eighth Edition. Boston: Houghton Mifflin Company.
- Joyce, Bruce; Calboun, Emily & Hopkins, David (1997). Models of learning- tools for teaching. Philadelphia: Open University press.

اصول برنامه ریزی آموزشی و درسی ابتدایی :

الف: منابع فارسی

- فرجاد، محمد علی (۱۳۷۴). اصول برنامه ریزی آموزشی و درسی. تهران: انتشارات الهام.
- کومز، فیلیپ (۱۳۶۵). برنامه ریزی آموزشی چیست؟ (محمد برهان منش مترجم) تهران: انتشارات دانشگاه تهران.
- فیوضات، یحیی (۱۳۷۷). مبانی برنامه ریزی آموزشی. چاپ هفتم. تهران: موسسه نشر ویرایش.
- وتلینگ، تیم (۱۳۷۶). برنامه ریزی برای آموزش اثر بخش. (محمد چیدری مترجم). تهران: انتشارات دانشگاه تربیت مدرس.
- محسن پور، بهرام (۱۳۷۶). برنامه ریزی آموزشی. تهران: انتشارات مدرسه.
- گروه مشاوران یونسکو (۱۳۷۷). فرایند برنامه ریزی آموزشی. تهران: انتشارات مدرسه.
- پروند، محمد حسن (۱۳۷۴). مقدمات برنامه ریزی آموزشی و درسی. تهران: نشر دنیای پژوهش.
- آقازاده، محرم و احدیان، محمد (۱۳۷۷). راهنمای عملی برنامه ریزی درسی. تهران: نوپردازان.
- ملکی، حسن (۱۳۷۶). برنامه ریزی درسی (راهنمای عملی). تهران: انتشارات مدرسه.
- عباس زادگان، سید محمد (۱۳۷۶). اصول و مفاهیم اساسی در برنامه ریزی درسی. تهران: انتشارات سوره.
- مک کیون، شرلی (۱۳۷۴). راهنمای برنامه ریزی استراتژیک در آموزش و پرورش. (محمدحسین یارمحمدیان و سلواپاکاریان مترجمان). تهران: ققنوس.
- کرامتی، محمد رضا (۱۳۷۴). مقدمه ای بر برنامه ریزی استراتژیک در آموزش و پرورش. مشهد: انتشارات آستان قدس.

ب: منابع انگلیسی

منابع انگلیسی اصول برنامه ریزی آموزشی و درسی ابتدایی، از نشریات موسسه بین المللی برنامه ریزی تعلیم و تربیت (IIEP) استفاده خواهد شد.

روشها و فنون تدریس علوم تجربی دوره ابتدایی:

الف: منابع فارسی

- ادیب نیا، اسد (۱۳۸۰). روش تدریس علوم تجربی در مدارس ابتدایی. تهران: موسسه نشر دواوین.
- وزارت آموزش و پرورش (۱۳۷۷). کتاب معلم (راهنمای تدریس) علوم تجربی. تهران: مولف.
- عزتخواه، کریم (۱۳۷۰). روش تدریس علوم تجربی و اجتماعی در مدارس ابتدایی. تهران: دانشگاه پیام نور.
- ویکتور، ادوارد (۱۳۶۶). آموزش علوم در مدارس ابتدایی (جلد اول) (سیداحمد سیدی نوقایی، محمد قاسم لطف آبادی، رضا شالفروشان و محسن مدیرشانهی مترجمان) مشهد: آستان قدس.
- ویکتور، ادوارد (۱۳۶۶). آموزش علوم در مدارس ابتدایی (جلد دوم) (محمد رحیم رحیم زاده، علی اصغر تکللو واحد حکیمی مترجمان). مشهد: آستان قدس.
- دیتس، جورج؛ نلسون، آبراهام (۱۳۶۶). آموزش علوم در مدارس ابتدایی. (بهمن سقط چیان مترجم). تهران: مرکز نشر دانشگاهی.
- دفتر امور کمک آموزشی و کتابخانه ها (۱۳۶۷). آزمایشهای ساده در آموزش علوم. (نادره قزوینی، حسین دانش فر، کاظم فاتقی، استفدیار معتمدی مترجمان). تهران: مولف.
- جمعی از صاحب نظران و کارشناسان یونسکو (۱۳۶۵). روشها و فنون در آموزش علوم. (مهتاش اسفندیاری، مرتضی خلغالی حسین دانش فر و جواد هاشمی تفرشی مترجمان). تهران: شرکت چاپ و نشر ایران.
- دفتر تحقیقات و برنامه ریزی و تألیف کتابهای درسی (۱۳۶۰). روشها و فنون آموزش علوم تجربی نشریه ۸۹. محمد بهر شاد، امان اله صفوی و بهروز علیزاده مترجمان). تهران: مولف.
- دفتر تحقیقات و برنامه ریزی درسی (۱۳۶۵). روش تدریس علوم تجربی در دبستان. تهران: مولف.
- سازمان پژوهش و نوآوری آموزشی (۱۳۵۷). برنامه نمونه یک واحد درسی علوم در آموزش همگانی: تهیه شده در کارگاه منطقه ای برنامه ریزی علوم تجربی بانکوک (۱۹۷۷). دفتر منطقه ای یونسکو برای آموزش و پرورش در آسیا. نشریه شماره ۶۸ دفتر تحقیقات و برنامه ریزی درسی. تهران: مولف.
- سازمان پژوهش و نوآوری آموزشی (۱۳۵۷). روشهای نو در تدریس علوم در ایالات متحده آمریکا. (دکتر مرتضی رحیمی مترجم). تهران: مرکز پژوهش و همکاریهای آموزشی بین المللی.
- هه جز، ویلیام (۱۳۵۲). اندازه گیری و سنجش در آموزش علوم (محمد تقی امیری مترجم). تهران: شرکت سهامی چهر،
- کیامنش، علیرضا (۱۳۷۷). سنجش عملکرد در سومین مطالعه بین المللی ریاضی و علوم TIMS چهارم ابتدایی و سوم راهنمایی. تک نگاشت ۲۳. تهران: پژوهشکده تعلیم و تربیت.

ب: منابع انگلیسی

- Trojca, Doris A. (1979). Science with children. New York: McGraw – Hill Book Company.
- Reiss, Michael J. (1993). Science education for a pluralist society Philadelphia: Open University press.
- Lee, Okhee & Anderson, Charlesw. (1993). Task Engagement and conceptual Change in middle school science classrooms. American Educational Research Journal 30(3), 585-610.

روش ها و فنون تدریس تعلیمات دینی دوره ابتدایی:

منابع فارسی

- قطب، محمد ( ). روش تربیتی اسلام. (محمد مهدی جعفری مترجم). تهران: انتشارات آموزگار، محمد حسن ( ). اسلام و تزکیه نفس. تهران: انتشارات مطهری، مرتضی ( ). تعلیم و تربیت در اسلام تهران: انتشارات مطهری، مرتضی ( ). سیره نبوی. تهران: انتشارات حجتی، محمد باقر ( ). اسلام و تعلیم و تربیت. تهران: انتشارات

روشها و فنون تدریس علوم اجتماعی دوره ابتدایی:

الف: منابع فارسی

- ادیب نیا، اسد (۱۳۸۰). روش تدریس علوم اجتماعی در مدارس ابتدایی. تهران: موسسه نشر دواوین.
- عزتخواه، کریم (۱۳۷۰). روش تدریس علوم تجربی و اجتماعی در مدارس ابتدایی. تهران: دانشگاه پیام نور.
- دفتر تحقیقات و برنامه ریزی درسی (۱۳۶۳). روش تدریس علوم اجتماعی. تهران: مولف.

ب: منابع انگلیسی

- Banks, James A. (1977). Teaching strategies for the social studies: Inquiry, valuing and decision making. (Second Edition). Australia: Addison Wesley Publishing company
- Seefeldt, Carol (1977). Social studies for the preschool-primary children. Ohio: Charles E. Merrill publishing company.
- Dunfee, Maxine (1978). Social studies for the real world. Ohio: Merrill publishing Company.

روشها و فنون تدریس ریاضیات دوره ابتدایی:

الف: منابع فارسی

- ی. ب. رزماری (۱۳۶۶). تدریس ریاضیات جدید در مدارس ابتدایی. (جمال الدین کولائی نژاد مترجم). تهران: چاپ آینده

- کوپلند، ر. (۱۳۷۱). فعالیتهای تشخیصی و یادگیری در ریاضیات برای کودکان. براساس تحقیقات پیازه .
(مصطفی کریمی مترجم). تهران: انتشارات آموزش.
- بهروش، محمود؛ جعفری، علی اکبر؛ دانشفر، علی (۱۳۷۱). روش تدریس ریاضیات ابتدایی کد ۶۰۰۳ .
تهران: دفتر تحقیقات و برنامه ریزی و تالیف کتب درسی .
- شکوهی، غلامحسین (۱۳۷۵). روش آموختن حساب و هندسه . تهران: چاپخانه سایه.
- کیامنش، علیرضا (۱۳۷۷)، یافته های سومین مطالعه بین المللی TIMS ریاضیات دوره ابتدایی . تک
نگاشت ۲۲. تهران: وزارت آموزش و پرورش پژوهشکده تعلیم و تربیت.
- کیامنش، علیرضا (۱۳۷۷). سنجش عملکرد در سومین مطالعه بین المللی ریاضی و علوم TIMS چهارم
ابتدایی و سوم راهنمایی، تک نگاشت ۲۳. تهران: وزارت آموزش و پرورش پژوهشکده تعلیم و تربیت.
- گروه برنامه های درسی و روش های تدریس (۱۳۷۸). آشنایی اجمالی با تحقیقات تیمز در ایران. تهران:
پژوهشکده تعلیم و تربیت .
- سلکرک، کیث (۱۳۷۲). مهارتهای تدریس آموزش ریاضی. (منوچهر مجاور واحد صادقی مترجمان).
مشهد: موسسه چاپ و انتشارات آستان قدس رضوی .

عزتخواه، کریم (۱۳۷۹). آشنایی با مفاهیم و روش تدریس ریاضی . تهران: انتشارات پیام نور.
هاوسون، جعفری؛ ویلسون، برایان (۱۳۶۸). ریاضیات مدرسه در دهه ۱۹۹۰ (ناهد باکی مترجم).
تهران: نشر مرکز.

بده منابع انگلیسی

- Adibnia, Assad (1996). An exploration of the effects of a teaching method on year six students with different ability levels in mathematical problem solving, based on Garofalo and Lesters's cognitive metacognitive framework . Unpublished PhD Thesis. Australia: James Cook University of North Queensland School of Education.
- Ian, putt(1996) . Readings mathematics for the young children and primary school mathematics education. Australia: James Cook University of North Queensland..
- Fuys, David & Tischler, Welchman Rosamond (1979) . Teaching Mathematics in the. Elementary school. Boston :Little Brown and company.
- Heddens, W.James(1980) .Today's mathematics: Concepts and methods in elementary school mathematice . Chicago: Science Research AssociateINC.
- Troutman, P. Andria& Lichtenbarg Belty K.(1977). Mathematics. A Good Beginning: strategies for teaching children. California: Brooks/ Cole publishing company.
- Riedesel, C. Alan (1990) . Teaching elementary school mathematics. Fifth Edition. Boston: Allyn and Bacon.
- Skemp, Richard R.(1995). Mathematics in the primary school. London: Routledge .

روانشناسی رشد و زبان آموزی:

الف: منابع فارسی

- کولانی نژاد، جمال الدین (۱۳۷۴). روانشناسی آموزش خواندن. تهران: دانشگاه پیام نور.
- والی زاده، اسماعیل (۱۳۵۲). روش تدریس زبان فارسی در دوره ابتدایی. تهران: دانشسرای عالی سپاه.
- عندلیپینی، محمد (۱۳۵۸). روش تدریس زبان فارسی، مقدمه ای بر زبان آموزی. (چاپ نشده) تهران: دانشگاه ابوریحان بیرونی.
- باطنی محمدرضا (۱۳۶۴). توصیف ساختمان دستوری زبان فارسی. تهران: موسسه انتشاراتی امیرکبیر.
- ویگوتسکی، ل. (۱۳۶۵). اندیشه و زبان. (حبیب اله قاسم زاده مترجم). تهران: نشر آفتاب.
- نجفی، ابوالحسن (۱۳۶۴). مبانی زبان شناسی و کاربرد آن در زبان فارسی. تهران: دانشگاه آزاد ایران.
- دومان، گان (۱۳۵۳). به کودکان خواندن بیاموزید. (پروین بیگلری مترجم). تهران: انتشارات امیرکبیر. (تاریخ انتشار اثر به زبان انگلیسی ۱۹۶۹).
- رحیمی، مرتضی (۱۳۶۴). مقدمه روانشناسی خواندن (چاپ نشده). تهران: دانشگاه علامه طباطبائی: مرکز آموزشی تهران.
- دفتر تحقیقات و برنامه ریزی و تألیف کتب درسی (۱۳۶۴). روش تدریس فارسی ابتدایی. سال اول - رشته آموزش ابتدایی کد ۶۰۰۴. تهران: مولف.
- دفتر تحقیقات و برنامه ریزی درسی (۱۳۶۳). جزوه تکمیلی روش تدریس فارسی. تهران: مولف.
- شریفی درآمدی، پرویز (۱۳۷۹). نظریه های روانشناسی رشد. تهران: انتشارات خوشنواز.
- منصور، محمد (۱۳۷۹). روانشناسی ژنتیک. تهران: سمت.

ب: منابع انگلیسی

- Crain, William C. (1994). Theories of development: Concepts and Applications. New Jersey: Englewood.
- Lefrancois, Guy R. (1995). Of Children: An introduction to children development. Eighth Edition. Washington: Wadsworth Publishing Company.
- Crain, William C. (1992). Theories of development: Concepts and applications. U.S: Prenticehall.

تربیت بدنی و بازیهای دبستانی:

الف: منابع فارسی

- مقدمه، مصطفی (۱۳۶۶). بازیهای آموزشی برای مریبان و اولیای کودکان قبل از دبستان. تهران: سازمان پژوهش سازمان پژوهش و برنامه ریزی آموزشی. دفتر امور کمک آموزشی و کتابخانه ها.
- وزارت آموزش و پرورش (۱۳۶۸). بازیهای پرورشی در مدارس. تهران: اداره کل تربیت بدنی.
- چارلز، ناگل (۱۳۶۲). بازیهای دبستانی. (ناصر نعمت پور، مترجم). تهران: انتشارات روزبهان.
- پروین گنابادی، محمد (۱۳۵۵). بازیهای محلی ایران. تهران: انتشارات تولن.

- متقی ، کیوی (۱۳۷۱) . بازیهای بومی و سنتی کودکان ونوجوانان (در روستا) . تهران: سازمان بهزیستی، دفتر کل خدمات حمایتی روستایی.
- نجفیان، شهلا (۱۳۶۹) . بازیهای آموزشی برای کودکان قبل از دبستان . تهران: نشرنی .
- مهبور سیامک رضا (۱۳۷۰) . روانشناسی بازی . شیراز: راهگشا .
- مک کلان ، جویس (۱۳۷۹) . بازی و اهمیت آن در یادگیری . تبریز: انتشارات احرار.
- شارب، اولین (۱۳۵۵) . بازی تفکر کودک است. (قاسم قاضی، مترجم). تهران: مدرسه عالی پارس.
- انگجی ، لیلی (۱۳۷۵) . روزیاریهای خلاق . تهران: انتشارات رشد.
- عسگریان، مصطفی؛ مظلومی، طاهره سادات و دباغیان، ابوالقاسم (۱۳۷۸) . برنامه ریزی درسی تربیت بدنی، دوره آمادگی و اول ابتدائی . تهران: وزارت آموزش و پرورش .
- هی وود، کاتلین ( ) . رشد و تکامل حرکتی در طول عمر. (مهدی نمازیزاده، محمود علی اصلانی مترجم). تهران: سمت .
- نمازی زاده، مهدی و واعظ موسوی، سید محمد کاظم ( ) . یادگیری حرکتی و اجرا . تهران : سمت .
- سخنگویی، یحیی (۱۳۷۹) . حرکات اصلاحی . تهران: وزارت آموزش و پرورش.
- علیزاده ، محمد حسین؛ قراخانو، رضا ودانشمندی، حسن (۱۳۷۸) . حرکات اصلاحی، چاپ دوم . رشت : دانشگاه گیلان.

فعالیت‌های هنری و کاردستی کودکان دبستانی:

الف: منابع فارسی

- پال، تورنس نی (۱۳۷۳) . استعداد مهارت‌های خلاقیت و راههای آموزش آن . (حسن قاسم زاده مترجم) . تهران: دنیای نو.
- آماپلی، تزرا (۱۳۷۷) . شکوفائی خلاقیت . (حسن قاسم زاده، مترجم) . تهران: دنیای نو.
- واتلی مینو (۱۳۷۴) . آموزش هنر. تهران: دانشگاه پیام نور.
- فرجو، محمد حسین (۱۳۷۸) . هنرهای دستی و سرگرمیهای سازنده . تهران: کانون پرورش فکری کودکان ونوجوانان .

ب: منابع انگلیسی

- Lambert Brittain W.Y .(1979) . Creatvity art and the young child .London: McMillan
- Croft Dokeen J.(1989) .An activities hand book for teachers of young children.

روانشناسی رشد و تکامل از تولد تا ۷ سالگی و مبانی زبان آموزی:

الف: منابع فارسی

دومان ، گان(۱۳۵۳). به کودکان خواندن بیاموزید (پروین بیگلری مترجم). تهران: انتشارات امیرکبیر، تاریخ انتشار اثر به زبان انگلیسی ۱۹۶۹).

رحیمی ، مرتضی (۱۳۶۴). مقدمه روانشناسی خواندن (چاپ نشده). تهران: دانشگاه علامه طباطبائی مرکز آموزشی تهران *

شریفی درآمدی ، پرویز(۱۳۷۹). نظریه های روانشناسی رشد . تهران: انتشارات خوشنواز. منصور، محمد (۱۳۷۹). روانشناسی ژنتیک. تهران : سمت.

روشهای عمده و متداول آموزش و پرورش پیش دبستانی:

الف: منابع فارسی

مفیدی، فرخنده (۱۳۷۵). برنامه آموزش و پرورش در دوره پیش از دبستان، تهران: انتشارات سمت . استابرد، یام (۱۳۷۷) همه کودکان تیزهوشند اگر... چگونه استعداد های کودکان خود را کشف و تقویت کنیم. (سهراب سوری مترجم). تهران: نشر دانش.

کاربرد آزمون و شیوه های ارزشیابی و شناخت کودک:

الف: منابع فارسی

هادی، بهرام (۱۳۷۲). کاربرد بالینی و تشخیص آزمون های فرالکسی شخصیت . تهران: چاپ دانا . مکنوسون، دوید(۱۳۷۰). مبانی نظری آزمون های روانی . (محمد تقی برهانی مترجم). تهران: موسسه چاپ و انتشارات دانشگاه تهران .

شریفی ، پاشا و همکارن (۱۳۷۴). روان آزمائی و روان سنجی . تهران: انتشارات رشد . دکتر علی اکبر سیف(۱۳۷۵). روش های اندازه گیری و ارزشیابی آموزشی . تهران: نشر دوران .

ب: منابع انگلیسی

The Encyclopedia Comparative Education and National System of Education(1995) . Hamburg: Neville Postlethwaite University of Hamburg FRG.

ادبیات کودکان در دوره معاصر:

الف: منابع فارسی

گروه نویسندگان (۱۳۷۹). ادبیات کودکان ونوجوانان، جلد ۱ و ۲. تهران: انتشارات کانون و پرورش فکری کودکان ونوجوانان .

پلوفسکی، آن (۱۳۶۸). ارزیابی کتابهای کودکان در کشورهای روبه رشد. (امیر فرهمند، مترجم). تهران: انتشارات سروش.

مجموعه نویسندگان (۱۳۷۲). ۱۷۰۰ مقاله درباره ادبیات کودکان. تهران: شورای کتاب کودک.
مجموعه نویسندگان (۱۳۷۰). ۳۰ مقاله درباره ادبیات کودکان. تهران: شورای کتاب کودک.

بده منابع انگلیسی

Hunt, peter.(1994). An introduction to children's litelature. New york: Oxford University Press.
Kliem Petersom & Simingtom (1991). Teaching reading in elemextray grades,Bostom: Allym and Bacom.
Zipe Jake (1995). Your children can be super reader. NewYork: IBBY Documents.

فعالتهای هنری کودکان پیش دبستان:

الف: منابع فارسی

پیرخالی علیرضا (۱۳۷۹). پرورش خلاقیت. تهران: کانون پرورش فکری کودکان و نوجوانان.
آمایی، تزر (۱۳۷۷). شکوفائی خلاقیت. (حسن قاسم زاده، مترجم). تهران: دنیای نو.
پال، تورنس نی (۱۳۷۳). استعداد مهارتهای خلاقیت و راههای آموزش آن. (حسن قاسم زاده، مترجم). تهران: دنیای نو.

اسپورن، الکن اس (۱۳۷۱). پرورش استعداد همگانی ابداع و خلاقیت. (حسن قاسم زاده، مترجم). تهران: نیلوفر.

نواد، آن (۱۳۶۱). نقاشی کودک و مفاهیم آن. (عبداله صرافان مترجم). تهران: نگاه.

وائقی مینو (۱۳۷۴). آموزش هنر. تهران: دانشگاه پیام نور.

ماکس، لوچر (۱۳۶۸). روانشناسی رنگ. (نیره روانی پورفتحی مترجم).

قاسم زاده، حسن (۱۳۷۶). اهمیت تعریف مساله دو طلاق بودن و راه حل. فصلنامه پژوهشی و مهندسی

شماره ۷۸.

سلیمی باهر، حسین (۱۳۷۵). مطالعه در خدمت پرورش خلاقیت. مجله تربیت شماره ۶-۱۰.

بر،دوالن (۱۳۸۵). خلاقیت در آموزشگاه. (علی خانزاده مترجم). تهران: چهره.

کراس، شل (۱۳۶۹). آموزش رفتار خلاق و استعدادهای درخشان. (مجتبی جوادیان-مترجم). مشهد:

آستان قدس رضوی.

۱۲- بلاند کوپرچین ( ). آموزش نقاشی برای خردسالان. (مرضیه قره داغی قرقلشه مترجم). تهران:

لژدنیای نو

عناصری، جابر (۱۳۶۸). مردم شناسی و روانشناسی هنری. تهران:

ب: منابع انگلیسی

- Crift, Dokeen J. (1979). An activities handbook for teachers of young children. W. Y.: MacMillan Co.
- Benelli Cecelia ( ) Supporting young children's motor skill development. Childhood Education, V. 171 NO. 4.
- Chark Roger, (1995). Art intensive curricular. V. 1145, No.1 March.
- Gamble, Harveet. (1997). Clay corner visions. An interview with Done Jones art and activities, Vol 121 No,4 May.
- Sterenberg R. (1982). The nature of creative contemporary psychological perspective, Cambridge: V. prec
- Rayan, R. V. (1995). The art and thinking. Hazpez collins College publisher.
- Kazdin, A.E. (1990). Childhood depression. Journal of child psychiatry,
- Zipes Jack, (1995) createire story telling.

تربیت بدنی و بازیهای پیش دبستانی:

منابع فارسی

- عسگریان، مصطفی، مظلومی، طاهره سادات و دباغیان، ابوالقاسم (۱۳۷۸). برنامه ریزی درسی تربیت بدنی، دوره آمادگی و اول ابتدائی. تهران: وزارت آموزش و پرورش.
- نجفیان، شهلا (۱۳۶۹). بازیهای آموزشی برای کودکان قبل از دبستان. تهران: نشرنی.
- مقدمه، مصطفی (۱۳۶۶). بازیهای آموزشی برای مریبان و اولیای کودکان قبل از دبستان. تهران: دفتر امور کمک آموزشی و کتابخانه ها.
- نمازیزاده، مهدی و واعظ موسوی، سید محمد کاظم (۱۳). یادگیری حرکتی واجرا. تهران: سمت.
- شارب، اولین (۱۳۵۵). بازی تفکر کودک است. (قاسم قاضی مترجم). تهران: مدرسه عالی پارس.
- انگجی، لیلی (۱۳۷۵). روزبازیهای خلاق. تهران: انتشارات رشد

مبانی و روشهای ارتباط بسا خانواده:

الف: منابع فارسی

- شفیع آبادی، عبدالله و غلامرضا ناصری (۱۳۷۳). نظریه های مشاوره و روان درمانی. تهران: مرکز پیش دانشگاهی.
- مفیدی، فرخنده (۱۳۷۳). آموزش خانواده. تهران: انتشارات پیام آزادی.
- شفیع آبادی، عبدالله (۱۳۷۵). فنون تربیت کودک. تهران: انتشارات چهار.

ب: منابع انگلیسی

- May, Lou ; Saylor, Nea (1993). Parents Active Participation in Education. Washington:

جمهوری اسلامی ایران
رأست فرهنگ و آموزش عالی

بسم الله

تاریخ ۱۳۷۲/۱۱/۲۵

شماره ۱۱۳/۴۶۴۳

پیوست

دستور العمل اجرایی موضوع کاهش سقف واحدهای درسی
دوره‌های کاردانی، کارشناسی و کارشناسی ارشد
مصوب جلسه ۲۹۲ شورای عالی برنامه ریزی مورخ ۱۳۷۲/۱۱/۲۳

- ۱- گروه‌های برنامه ریزی موظفند حداکثر ظرف مدت ۶ ماه برنامه‌های مصوب مربوط به خود را بازنگری کرده و سقف واحدها را تا حد مجاز کاهش دهند.
- ۲- برنامه‌های اصلاح شده از تاریخ ابلاغ، برای دانشجویانی که از این تاریخ به بعد وارد دانشگاه می‌شوند لازم الاجرا است.
- ۳- دانشجویان شاغل به تحصیل می‌توانند بر اساس سقف تعیین شده در برنامه جدید، به تشخیص گروه آموزشی مؤسسه ذی ربط و با رعایت شرایط زیر فارغ التحصیل شوند:
  - ۳-۱: واحدهای درسی الزامی دوره را اعم از عمومی، پایه، اصلی و تخصصی تا سقف مجاز در برنامه جدید، گذرانده باشند.
  - ۳-۲: برای رشته‌هایی که هنوز برنامه جدید آنها ابلاغ نشده است، سقف واحدها در دوره کارشناسی برای رشته‌های فنی و مهندسی ۱۴۰ واحد و برای سایر رشته‌ها ۱۲۵ واحد برای دوره کارشناسی ارشد ۲۲ واحد است.
  - ۳-۳: آن دسته از دانشجویانی که در مشمول بند ۳-۱ قرار نمی‌گیرند یعنی تعداد واحدهای گذرانده شده آنها کمتر از حد مجاز است، می‌توانند از نیمسال تحصیلی بعد کمبود واحدهای درسی خود را تا سقف تعیین شده برابر برنامه جدید بگذرانند، در این صورت:
    - الف: کلیه واحدهای گذرانده شده قبلی دانشجوی، حتی اگر در برنامه جدید حذف شده باشند، پذیرفته می‌شود.
    - ب: در سبانی در برنامه جدید با تعداد واحد کمتر یا بیشتر عرضه شده‌اند و دانشجویان در سبها را قبلاً گذرانده است، بر اساس همان تعداد واحد گذرانده شده از وی پذیرفته می‌شود و نیازی به گذراندن واحدهای اضافی برای آن دروس را ندارد.
    - ج: گذراندن در سبانی از برنامه قدیم که در برنامه جدید حذف شده است، برای دانشجویان که آن درس را نگذرانده‌اند الزامی نیست.
    - د: برای فراغت از تحصیل در دوره‌های کاردانی، کارشناسی، کارشناسی فنی پیوسته و کارشناسی ارشد پیوسته گذراندن کلیه دروس عمومی (مصوب جلسه ۲۸۲ مورخ ۱۳۷۲/۶/۲۰ شورای عالی برنامه ریزی) الزامی است.

موضوع جلسه ۲۹۲ شورای عالی برنامه ریزی، مورخ ۱۳۷۲/۱۱/۲۳ در مورد دستور العمل اجرایی کاهش سقف واحدهای درسی دوره‌های کاردانی، کارشناسی و کارشناسی ارشد صحیح است جهت اجرا ابلاغ شود.

دکتر سید محمد رضا چاشمی کلپایگانی

وزیر فرهنگ و آموزش عالی

رونوشت: معاونت محترم وزارت فرهنگ و آموزش عالی و

معاونت محترم آموزشی وزارت بهداشت، درمان و آموزش پزشکی و

رئیس محترم دانشگاه آزاد اسلامی

خواهشمند است دستور فرمائید به واحدهای مجری ابلاغ نماید.

سید محمد کاظم نائینی

رئیس هیأت عالی برنامه ریزی

تاریخ ۱۳۷۲/۱۱/۲۳

شماره ۲۳/۳۶۴۹

پیوست

بسم الله

جمهوری اسلامی ایران
دانشگاه فرهنگ و آموزش عالی

حداقل و حداکثر واحدهای درسی درمقاطع مختلف آموزش عالی
(مصوبات جلسات ۲۹۱ و ۲۹۲ مورخ ۱۳۷۲/۱۰/۲۵ و ۱۳۷۲/۱۱/۹)

شورای عالی برنامه ریزی

شورای عالی برنامه ریزی به پیشنهاد گروههای برنامه ریزی و براساس بازنگری و بررسی پروانههای آموزشی، حذف دروس ناموفق و واحدهای غیرضرور و انجام شاخهها و بعضی از رشتههای تحصیلی، حداقل و حداکثر واحدهای درسی درمقاطع مختلف آموزش عالی را به شرح زیر تصویب کرد این مصوبات از تاریخ تصویب قابل اجرا است و به موجب آن مصوبات قبلی لغو میگردند.

۱- دورههای کارشناسی حداقل ۶۷ و حداکثر ۷۲ واحد
۲- دورههای کارشناسی حداقل ۱۳۰ واحد و حداکثر ۱۳۵ واحد (برای رشتههای مختلف فنی و مهندسی حداکثر ۱۴۰ واحد)

۳- دورههای کارشناسی ناپیوسته حداقل ۶۵ و حداکثر ۷۰ واحد

۴- دورههای کارشناسی ارشد ناپیوسته حداقل ۲۸ و حداکثر ۳۲ واحد (که از این تعداد ۴ تا ۱۰ واحد اختتامی به پایان نامه دارد).

۵- دورههای کارشناسی ارشد پیوسته حداقل ۱۷۲ و حداکثر ۱۸۲ واحد

۶- دورههای دکتری Ph.D. حداقل ۴۲ و حداکثر ۵۰ واحد (که از این تعداد ۱۶ تا ۳۰ واحد می تواند اختتامی به رساله داشته باشد).

در این صورت:

الف: گروههای برنامه ریزی موظف اند کلیه برنامههای مصوب رشتههای مربوط به خود را بررسی کرده و با حذف واحدهای غیر ضرور، سقف واحدها را درمقاطع مختلف تحصیلی به سطح تعیین شده فوق کاهش دهند.

ب: این تقابیل واحدها و برنامههای جدید برای دانشجویان ورودی سالهای تحصیلی ۱۳۷۲-۷۳ و بعد از آن قابل اجرا است.

ج: دانشجویان ورودی قبل از ۱۳۷۲ نیز میتوانند وضعیت تحصیلی خود را با برنامه جدید تطبیق دهند، دراین صورت تطبیق واحدها و دروس با برنامههای جدید حسب مورد برعهده شورای آموزشی گروه یا کمیته تحصیلات تکمیلی آن مؤسسه ذیربط است.

رای صادره جلسات ۲۹۱ و ۲۹۲ شورای عالی برنامه ریزی درخصوص تقلیل واحدهای درسی درمقاطع مختلف تحصیلی صحیح است به مرحله اجرا گذارده شود.

دکتر سید محمد رضا هاشمی کلپایگانی

وزیر فرهنگ و آموزش عالی

رونوشت: معاونت محترم آموزشی وزارت فرهنگ و آموزش عالی
معاونت محترم وزارت بهداشت، درمان و آموزش پزشکی
و رئیس محترم دانشگاه آزاد اسلامی
خواهشمنداست به واحدهای مجری ابلاغ فرمائید.

سید محمد کاظم نائینی

مدیر شورای عالی برنامه ریزی

۲۱۹